

Úloha veřejné správy v oblasti školství, vliv demografického vývoje na počet zřizovaných škol statutárním městem Zlínem

Ivana Pospíšilová

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Vyšší odborná škola ekonomická
akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ivana POSPÍŠILOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Téma práce: **Úloha veřejné správy v oblasti školství, vliv demografického vývoje na počet zřizovaných škol statutárním městem Zlínem**

Zásady pro vypracování:

1. Prostudujte odbornou literaturu vztahující se k zadanému tématu.
2. Shromážděte statistická data k tématu práce.
3. Proveďte analýzu úlohy veřejné správy a demografického vývoje v oblasti školství v regionu města Zlína.
4. Na základě analýzy navrhněte možná řešení pro Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Zlína v závislosti na aktuálním demografickém vývoji.

Rozsah práce:
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- [1] KÁŇA, P. Základy veřejné správy. 1. vyd. Ostrava: Montanex, 2004. ISBN 80-7225-139-2.
[2] MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. 1. vyd. Praha: Orac, 2000. ISBN 80-86199-23-1.
[3] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1.
[4] VALENTA, J. Školské zákony s komentářem a prováděcí předpisy. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2005. ISBN 80-7263-265-5.
[5] Demografický, sociální a ekonomický vývoj Zlínského kraje v letech 2000 až 2004 [online]. [cit. 2006-02-08]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/publ/13-7205-05-2000_az_2004>.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Milan Smola**
Vyšší odborná škola ekonomická
Datum zadání bakalářské práce: **6. října 2006**
Termín odevzdání bakalářské práce: **8. prosince 2006**

Ve Zlíně dne 3. listopadu 2006

Ing. Alena Dořková
v zast. děkan

Ing. Hana Šedová, Ph.D.
v zast. ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce analyzuje úlohu veřejné správy v oblasti školství. Zaměřuje se na vysvětlení teoretických pojmů z oboru veřejná správa. V závislosti na demografickém vývoji obyvatelstva zkoumá od roku 2001 po současnost počet otevřených mateřských a základních škol a počet dětí a žáků, kteří školy navštívili. Soustřeďuje se na mateřské a základní školy, jejichž zřizovatelem je statutární město Zlín. Výsledkem analýzy je výhled do budoucna s možností řešení otevírání či uzavírání mateřských a základních škol.

Klíčová slova: veřejná správa, státní správa, samospráva, mateřská škola, základní škola, lidská populace, demografie, porodnost.

ABSTRACT

Bachelor study analyzes tasks of public administration in the area of education. It is focusing on explanation of theoretical ideas in the area of public administration. Depending on demographic development of population, it examines from year 2001 till now number of open kindergartens and basic schools and number of children and pupils visiting these institutes. It is focusing on kindergartens and basic schools, established by the city of Zlín. Result of the analysis is a projection of future possibilities of opening or closing of kindergartens and basic schools.

Keywords:

Public administration, state administration, self-government, kindergarten, basic school, human population, demography, natality.

Ráda bych poděkovala všem, kteří se jakýmkoli způsobem podíleli na tom, aby má bakalářská práce byla napsána, zejména svému vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Milanu Smolovi, pracovníkům Odboru školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Zlína, konzultantce bakalářské práce paní Ing. Haně Šedové, Ph. D., a také mé rodině.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	10
1.1 STÁTNÍ SPRÁVA	10
1.1.1 Vláda	10
1.1.2 Ústřední orgány	11
1.2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA.....	11
1.2.1 Kraj.....	12
1.2.2 Obec	15
1.3 SPRÁVA ŠKOLSTVÍ.....	17
1.3.1 Instituce školní správy.....	17
1.3.2 Vzdělávací soustava	18
1.3.3 Druhy škol a školských zařízení.....	19
1.3.3.1 Předškolní vzdělávání.....	20
1.3.3.2 Základní vzdělávání.....	20
1.3.3.3 Střední vzdělávání.....	20
1.3.3.4 Vzdělávání v konzervatoři	20
1.3.3.5 Vyšší odborné vzdělávání.....	20
1.3.3.6 Základní umělecké vzdělávání.....	21
1.3.3.7 Jazykové vzdělávání	21
2 KONTROLA ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU	22
2.1 KONTROLA U OBCE.....	22
2.1.1 Kontrola výkonu samostatné působnosti obce	22
2.1.2 Kontrola výkonu přenesené působnosti obce	22
2.2 KONTROLA U KRAJE	22
2.2.1 Kontrola výkonu samostatné působnosti kraje.....	22
2.2.2 Kontrola výkonu přenesené působnosti kraje	22
3 FINANCOVÁNÍ	23
4 OBYVATELSTVO	24
4.1 LIDSKÁ POPULACE.....	24
4.2 DEMOGRAFIE.....	24
4.2.1 Prognózy vývoje obyvatelstva.....	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
5 STATUTÁRNÍ MĚSTO ZLÍN	27
5.1 SYMBOLY MĚSTA.....	29
5.1.1 Znak města Zlína	29
5.1.2 Prapor města Zlína	31

5.2	PŘEDSTAVENÍ ORGANIZACE.....	31
5.3	ODBOR ŠKOLSTVÍ, ZDRAVOTNICTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY	31
5.3.1	Oddělení správy a metodiky školských a tělovýchovných zařízení	32
5.3.2	Oddělení zdravotnictví a prevence kriminality	33
5.3.2.1	Středisko volného času dětí a mládeže – „Ostrov radosti“	33
5.3.2.2	Linka SOS	34
5.3.2.3	Centrum pro respiračně oslabené děti, Budovatelská.....	35
5.3.2.4	Rehabilitační stacionář Nivy.....	35
5.3.2.5	Jesle na Tyršově nábřeží	36
5.3.2.6	Jesle M. Knesla	36
5.3.3	Ekonomické oddělení.....	36
6	SOUČASNÝ STAV A TRENDRY VÝVOJE POPULACE	37
7	ANALÝZA DEMOGRAFICKÉHO VÝVOJE NA POČTY DĚTÍ A ŽÁKŮ V MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH.....	44
7.1	MATEŘSKÉ ŠKOLY	45
7.1.1	Počet dětí navštěvující mateřské školy.....	45
7.1.2	Počet otevřených tříd v mateřských školách	47
7.2	ZÁKLADNÍ ŠKOLY	48
7.2.1	Počet žáků zapsaných do prvních tříd na školní roky 2001 – 2006	48
7.2.2	Počet žáků navštěvující základní školy	49
7.2.3	Počet otevřených tříd na základních školách	51
8	PROGNÓZA VÝVOJE POPULACE.....	52
	ZÁVĚR	54
	RESUMÉ	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM TABULEK.....	61
	SEZNAM GRAFŮ	62
	SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Předpokladem pro úspěšné ukončení studia na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně je napsání bakalářská práce, její obhajoba a státní zkouška. Jelikož jsem studentkou a dříve jsem chtěla být i učitelkou, zaujalo mě téma demografie a s tím související reakce škol na její vývoj. Praxi jsem vykonávala na Odboru školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Zlína. Odbor má ve své správě činnost 25 mateřských škol, 14 základních škol a 2 školních jídelen. Zaměřila jsem se na analýzu pouze těchto škol, jejichž zřizovatelem je statutární město Zlín. Ostatní školy na území města Zlína jsou zřizovány buď právnickými osobami, nebo Krajským úřadem Zlínského kraje či olomouckým arcibiskupstvím. Jedná se o Mateřskou školu Sluníčko, s. r. o., Mateřskou školu pro zrakově postižené, Církevní základní školu, Základní školu praktickou Zlín a Základní školu praktickou a Základní školu speciální Zlín.

Teoretická část zahrnuje vysvětlení pojmů veřejná správa, její členění na státní správu a samosprávu, činnost kraje dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích a činnost obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Dalším důležitým bodem je správa školství, která obsahuje instituce školní správy, jejich rozdělení, vzdělávací soustavu, druhy škol a školských zařízení. Dále uvádím, kdo vykonává kontrolu územního samosprávného celku, tedy kontrola u obce a kraje a obecně i financování. Pojem obyvatelstvo, lidská populace a demografie je posledním bodem teorie, který uzavírá tuto část bakalářské práce.

Praktická část seznamuje čtenáře nejprve s městem Zlínem, jak popisně, tak i prostřednictvím obrázků. V úvodu jsem zařadila informace o historii města, kultuře a o činnosti Odboru školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy. Hlavním tématem praktické části je zjištění, kolik dětí se narodilo ve Zlíně a od toho se odvíjí počet dětí, které navštěvují mateřské školy; počty dětí, které navštěvují základní školy, ve srovnání s kapacitami a počet tříd v jednotlivých školách.

Cílem bakalářské práce je doporučit na základě informací získaných z teorie i praxe, zda je potřeba otevřít nové třídy v mateřských školách a optimalizovat třídy na školách základních, dle budoucího trendu vývoje populace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

Pojem veřejná správa vznikl v historii a má kořeny v římském právu. Veřejná správa je správa lidské společnosti zorganizované ve stát se státním zřízením. Veřejnou správou se rozumí správa:

- území státu, kraje, obce,
- věci, ke které má veřejnost vlastnická práva (jedná se o věci movité, například dopravní prostředky, a věci nemovité, například komunikace, budovy, pozemky a další),
- veřejných záležitostí (například služeb veřejnosti, občanů obce, kraje atd.),
- veřejných financí (například veřejných rozpočtů),
- užívání veřejných objektů a zařízení (například přírodních zdrojů, veřejných informací). [3]

Veřejná správa se člení na státní správu a samosprávu.

1.1 Státní správa

Státní správa představuje druh veřejné správy. Podstatným charakteristickým rysem je jednotná úprava výkonu pro celé území státu daná zákonem. Nositelem správy je v tomto případě stát a vykonavateli jsou orgány státu. V případě, že státní správu vykonávají orgány samosprávy, hovoříme o přenesené státní správě. [4]

Pro státní správu je charakteristická omezená autonomie rozhodování, vertikální hierarchická struktura s podřízeností nižších orgánů státní správy vyšším orgánům, převažuje monokratický způsob rozhodování, ustavování orgánů státní správy se děje zpravidla jmenováním. [4]

Do oblasti státní správy spadá činnost vlády a ústředních orgánů.

1.1.1 Vláda

Vláda je vrcholný ústavní orgán moci výkonné a politické. Má autoritu, pomocí které vykonává politickou moc a na kterou občané státu a národ přenášejí výkonnou moc.

Vláda je přímým vykonavatelem rozhodnutí parlamentu. Řídí, kontroluje, koordinuje a sjednocuje činnost ostatních subjektů veřejné správy – ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy, jmenuje a odvolává některé vyšší úředníky. Je oprávněna vydávat nařízení vlády jako obecně závazné právní předpisy, má právo zákonodárné iniciativy (podávat návrhy zákonů do Parlamentu). Zabezpečuje kontrolu a dozor. [7]

1.1.2 Ústřední orgány

Mezi ostatní vykonavatele veřejné správy patří ministerstva. V jejich čele jsou ministři. Ministerstva se podílejí na tvorbě státní politiky i svého resortu, podílejí se na přípravě zákonů a nařízení vlády, vypracovávají podklady pro jednání vlády, vyjadřují se k návrhům vypracovaným jinými subjekty. V rámci svého resortu mohou vydávat směrnice, pokyny, instrukce atd. a na základě zmocnění zákonem vyhlášky. [7]

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) patří mezi ústřední orgány státní správy, v jejichž čele stojí člen vlády. Ministerstvo řídí výkon státní správy školství, vede rejstřík evidence škol, registruje vnitřní předpisy a vede žádosti o registraci vysokých škol, schvaluje učební plány a odpovídá za výchovně vzdělávací soustavu. MŠMT stanoví finanční normativy na jednoho žáka, vydává právní normy a věstníky ministra. Je zřizovatelem školních zařízení a řídí školské organizace. Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy je podřízena Česká školní inspekce. [3], [25]

1.2 Územní samospráva

Územní samospráva je druhem veřejné správy. Vyjadřuje právo občanů žijících na určitém území samostatně spravovat své záležitosti v rozsahu vymezeném ústavou a zákony. Na rozdíl od jiných druhů samosprávy je výkon veřejné správy pro územní samosprávu charakteristickou činností a patří mezi její základní funkce. [4]

Při výkonu veřejné správy se uplatňuje v samosprávě autonomie rozhodování, která může být omezena pouze zákonem, stát může do činnosti samosprávy zasahovat pouze na základě zákona a za účelem respektování zákonů. V samosprávě neplatí vertikální hierarchie, orgány samosprávy nejsou podřízeny ani orgánům státu ani orgánům vyšší samosprávy. V organizaci samosprávy převládá kolegiální rozhodování. Základní samosprávný orgán je vždy ustavován volbou, ostatní orgány samosprávy se od něj odvozují. [4]

Uvedené charakteristiky se plně vztahují k výkonu vlastní samosprávy, čili k tzv. samostatné působnosti. Pokud vykonává samospráva státní správu v rámci tzv. přenesené působnosti, uplatňují se odlišná pravidla. [4]

Státní správu v území mohou vykonávat rovněž orgány územní samosprávy. V tomto případě jde o tzv. přenesenou působnost. Při výkonu přenesené působnosti platí i pro orgány samosprávy omezená autonomie rozhodování a podřízenost orgánům na vyšším stupni z věcného hlediska. Organizační a personální vztahy v územní samosprávě se však nemění ani při výkonu přenesené působnosti. [4]

Do územní samosprávy spadá činnost krajů a obcí.

1.2.1 Kraj

Podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, je jako kraj označováno **územní společenství občanů**, jemuž náleží právo na **samosprávu**, které vykonává v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s potřebami kraje (samostatná působnost). Kraj je spravován zastupitelstvem a orgány kraje jsou rada, hejtman a krajský úřad.

Zastupitelstvo se skládá z členů zastupitelstva, jejichž počet je závislý na počtu obyvatel v kraji.

Rada je výkonným orgánem kraje v oblasti samostatné působnosti. Při výkonu své působnosti odpovídá rada zastupitelstvu. Rada může rozhodovat ve věcech přenesené působnosti, jen stanoví-li tak zákon. [5]

Hejtman jmenuje ředitele krajského úřadu. Jediným zásahem vnější moci je souhlas ministra vnitra ke jmenování a odvolání z této funkce. [2]

V zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích, je uvedeno, že kraj je veřejnoprávní korporací, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, zejména o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů, především o uspokojování potřeby ochrany a rozvoje zdravých životních podmínek, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Při plnění svých úkolů chrání také veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.

Jak uvádí PEKOVÁ [7], do **samostatné působnosti** kraje patří například program sociálně – ekonomického rozvoje kraje, územně plánovací dokumentace. Dále vytváří podmínky pro:

- dopravní obslužnost,
- rozvoj sociální péče, ochranu a rozvoj zdravých životních podmínek,
- výchovu,
- vzdělávání (kraj v samostatné působnosti zřizuje a ruší: střední školy, vyšší odborné školy, odborná učiliště a příslušná školská zařízení – internáty apod., konzervatoře, speciální základní a střední školy a speciální předškolní zařízení – pro handicapovanou mládež apod., jazykové školy, základní umělecké školy, dětské domovy, školská zařízení pro výchovu mimo vyučování, zařízení školního stravování, plavecké školy, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, zařízení výchovného poradenství; školám a školským zařízením, které zřizuje, přispívá na krytí neinvestičních nákladů, může i na mzdové prostředky, učebnice, školní pomůcky a potřeby jinak hrazené státem)¹,
- zdravotnictví,
- zřizuje a spravuje protialkoholní záchytné stanice,
- kulturní rozvoj,
- koncepci rozvoje státní památkové péče v kraji,
- informace,
- ochranu veřejného pořádku.

¹ Pozn.: V praxi je příspěvek kraje na vzdělání určen zejména na krytí neinvestičních nákladů, např. opravy a udržování, energie. Potřeby jinak hrazené státem jsou krajem financovány spíše výjimečně.

Rozsah **přenesené působnosti** kraje je poměrně rozsáhlý. V současné době jde například o přenesenou působnost v oblastech:

- školství (například kraj je odpovědný za dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy na území kraje, vypracovává každoroční výroční zprávu o vzdělávání a rozvoji výchovně vzdělávací soustavy na území kraje, včetně zprávy o hospodaření kraje v oblasti předškolních zařízení², škol a školských zařízení, přijímá opatření na základě výsledků České školní inspekce, uděluje souhlas ke slučování škol, doporučuje ministerstvu školství zařazení škol do sítě škol – s výjimkou škol zřizovaných obcemi a plní celou řadu dalších úkolů),
- památkové péče,
- sociální péče,
- zdravotnictví,
- územního plánování,
- péče o lesy,
- péče o vody,
- pozemních komunikací,
- silniční dopravy,
- odpadů,
- životního prostředí. [6]

² Pozn.: Přijetím zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, který vstoupil v platnost dne 1. 1. 2005, se zrušil pojem předškolní zařízení. Podle tohoto zákona se i mateřské školy staly školami.

1.2.2 Obec

Základním článkem územní samosprávy je obec. Postavení obce ve veřejné správě je stále více významnější. Je to výsledek dlouhodobě probíhající decentralizace kompetencí a zabezpečování stále více druhů veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu.

Obec je veřejnoprávní korporace. Jako základní územní samosprávný celek a územní jednotka státu je vymezena třemi základními znaky:

- území,
- občané,
- samospráva veřejných záležitostí. [8]

Každá část **území** České republiky je součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Obec má jedno nebo více katastrálních území.

Podle katastrálních území se člení na části. Zákon o obcích umožňuje, že se obce mohou slučovat nebo rozdělovat, zpravidla na základě místního referenda. Každá obec v České republice je začleněna do správního obvodu okresu a do územního obvodu vyššího územního samosprávného celku – kraje. [8]

Na území obce žijí **občané** s trvalým či přechodným pobytem. Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Působí zde i firmy (právnícké osoby a podnikatelé) a fyzické osoby se sídlem nebo provoznou na území obce. [20]

Samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálním území obce), tzn. působnost.

Rozlišujeme tyto základní druhy obcí:

- **obce,**
- **města,** která získala statut města v minulosti a od roku 2001 s účinností zákona o obcích města s počtem obyvatel nad 3 000,
- **obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností,** které ve svém obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím,

- **statutární města**, tj. v současné době Kladno, Mladá Boleslav, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov, Karviná, Děčín, Frýdek – Místek, Chomutov a Přerov (statutární města mají zároveň postavení pověřených obecních úřadů),
- **hlavní město Praha**. [7], [20]

Obec je spravována svými orgány. **Zastupitelstvo** obce je voleným orgánem, který rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Zastupitelstvu obce je vyhrazeno například:

- schvalovat program rozvoje územního obvodu obce,
- územní plán obce a regulační plán a vyhlášovat jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou,
- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce,
- vydávat obecně závazné vyhlášky atd.

Obec informuje občany o činnosti orgánů obce na zasedání zastupitelstva a jiným způsobem v místě obvyklým. [5]

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Rada se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů. Radu tvoří starosta, místostarosta a další členové rady. Radě obce je vyhrazeno např. zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, plnit vůči právnickým osobám a zařízením založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce, vydávat nařízení obce, zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady obce. [5]

Starosta zastupuje obec navenek. Starostu a místostarostu volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu. Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady.

Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány **výbory**. Svá stanoviska a návrhy překládají výbory zastupitelstvu obce, vždy musí zřídit finanční a kontrolní výbor. [5]

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady, je-li zřízena, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. [5]

Obec vykonává **samostatnou působnost**. Jedná se o záležitosti, o kterých může samostatně rozhodovat, tzn. má určité zákonem upravené pravomoci. Obec má právo na samosprávu, právo samostatně rozhodovat v oblastech veřejné správy (ve věcech územní samosprávy). Obec vykonává veřejnou správu v samostatné působnosti, tzn. volené orgány obce, které svým rozhodnutím svěčují vlastní realizaci svým výkonným orgánům. [7]

Účelem výkonu samostatné působnosti je zabezpečovat hospodářský, kulturní, sociální rozvoj územního obvodu, města či obce, tvorbu a ochranu životního prostředí a uspokojování potřeb občanů žijících v obci. Tyto úkoly zabezpečuje tím, že hospodaří se svým majetkem, zřizuje organizace, spravuje místní komunikace, zajišťuje čistotu obce, správu školských zařízení apod. Přebírá také odpovědnost za důsledky hospodaření a rozhodování. [12]

V rámci **přenesené působnosti** vykonávají státní správu výkonné orgány obcí. Jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy. [7]

1.3 Správa školství

Správa školství je v kompetenci ministra školství, mládeže a tělovýchovy. Správa školství je správa veřejná, která je realizována institucemi státními a samosprávnými, které mají přenesenou působnost. [3]

1.3.1 Instituce školní správy

Institucemi školní správy jsou:

- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, jehož činnost je popsána na straně 11,

- **Česká školní inspekce**, která je státním kontrolním a inspekčním orgánem státní správy, zřizuje ji ministerstvo školství, školní inspekci realizuje školními inspektory formou záznamů a zpráv, hodnotí tak výsledky vzdělávací činnosti; od nástupu Mgr. Olgy Hofmannové má být nejen kontrolním, ale i více poradním orgánem,
- **krajské školní instituce**, jimiž jsou odbory nebo referáty samosprávných krajských úřadů, které jsou pověřeny přenesenou působností školní správy, vedoucí odboru školství je jmenován a odvoláván radou kraje se souhlasem ministra, je odpovědný za výkon státní správy v oblasti školství, zpracovává záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy sítě škol, dříve se vyjadřoval k jmenování a odvolávání ředitelů škol a školských zařízení obcí, ale od doby platnosti Vyhlášky č. 54/2005, o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisí, tato povinnost odpadá,
- **samosprávné školní instituce**, do kterých spadají územní samosprávy obcí s přenesenou a rozšířenou působností a samosprávní orgány vysokých škol,
- **zřizovatel**, kterým je stát – jednotlivá ministerstva, územní samospráva kraje a obce, právnické či fyzické osoby. [3]

1.3.2 Vzdělávací soustava

Vzdělávací soustavu tvoří:

- školy,
- školská zařízení (například domovy mládeže či školní jídelny).

Ředitel školy, mateřské školy a školského zařízení je statutární orgán a je představitelem školy s právní subjektivitou. Rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb. Odpovídá za vytvoření podmínek pro výchovně vzdělávací proces, za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb, stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení, má rozhodovací pravomoci v zákonem stanovených případech, rozhoduje o odkladu docházky, o přijetí ke studiu atd. [23]

Radu školy zřizuje zřizovatel podle zákona. Rada schvaluje školní řád, výroční zprávu školy, rozpočet a zprávu o hospodaření, vyjadřuje se k studijním a učebním oborům a plní funkci veřejné kontroly.

1.3.3 Druhy škol a školských zařízení

Rozlišujeme tyto druhy škol:

- mateřská škola,
- základní škola,
- střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště),
- konzervatoř,
- vyšší odborná škola,
- základní umělecká škola,
- jazyková škola s právem státní zkoušky. [23]

Druhy školských zařízení jsou:

- školská zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- školská poradenská zařízení,
- školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání,
- školská účelová zařízení,
- výchovná a ubytovací zařízení,
- zařízení školního stravování,
- školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči. [23]

1.3.3.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání pomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základních škol a poskytuje speciálně pedagogickou péči pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let. Podporuje rozvoj osobnosti, osvojuje dětem základní pravidla chování, životní hodnoty, podílí se na citovém, rozumovém, tělesném rozvoji dětí atd. [23]

1.3.3.2 Základní vzdělávání

Základní vzdělání vede žáky k tomu, aby si osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli schopni tvořivě myslet, řešit problémy, komunikovat, spolupracovat, chránit své zdraví, vytvořené hodnoty, životní prostředí atd. Povinná školní docházka se začíná plnit počátkem roku, který následuje po dni, kdy dítě dovrší 6. roku věku, pokud mu není povolen odklad. [23]

1.3.3.3 Střední vzdělávání

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání. Poskytuje žákům širší všeobecné nebo odborné vzdělání, vytváří předpoklady pro plnohodnotný osobní život, samostatné získávání informací, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.

1.3.3.4 Vzdělávání v konzervatoři

Vzdělávání v konzervatoři rozvíjí znalosti, dovednosti a další schopnosti žáků získané v základním a v základním uměleckém vzdělávání, poskytuje všeobecné vzdělání a připravuje žáky pro výkon uměleckých činností v oborech hudba, tanec, zpěv atd. [23]

1.3.3.5 Vyšší odborné vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání připravuje studenty pro výkon náročných činností. Toto vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti ve středním vzdělávání a poskytuje všeobecné a odborné vzdělání. Ukončuje se absolutoriem, tj. zkouška z odborných předmětů, z cizího jazyka a obhajoba absolventské práce. Absolventi obdrží diplom a za jménem mají právo užívat titul DiS. [3],

1.3.3.6 Základní umělecké vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech a uskutečňuje se v základní umělecké škole. Základní umělecká škola připravuje na studium ve středních školách uměleckého zaměření, v konzervatořích nebo pro studium na vysokých školách s uměleckým či pedagogickým zaměřením. [23]

1.3.3.7 Jazykové vzdělávání

Jazykové vzdělávání poskytuje vzdělání v cizích jazycích. Jazykové vzdělání probíhá v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Dokladem o úspěšně vykonané státní jazykové zkoušce je vysvědčení o státní jazykové zkoušce. [23]

2 KONTROLA ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU

2.1 Kontrola u obce

2.1.1 Kontrola výkonu samostatné působnosti obce

Kontrolu výkonu samostatné působnosti obce vykonává Ministerstvo vnitra. Při kontrole se zjišťuje soulad obecně závazných vyhlášek se zákony a soulad usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obce se zákony a jinými právními předpisy. [20]

2.1.2 Kontrola výkonu přenesené působnosti obce

Kontrolu výkonu přenesené působnosti obce vykonává krajský úřad v přenesené působnosti. Zjišťuje se soulad nařízení obce se zákony a soulad usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obce, které nejsou nařízeními, se zákony, jinými právními předpisy nebo také s usnesením vlády nebo se směrnicemi ústředních správních orgánů. [20]

2.2 Kontrola u kraje

Výkon samostatné i přenesené působnosti kraje leží v rukou státu. Kontrolu vykonávají věcně příslušná ministerstva a jiné ústřední správní úřady. [21]

2.2.1 Kontrola výkonu samostatné působnosti kraje

Při kontrole výkonu samostatné působnosti kraje se zjišťuje soulad obecně závazných vyhlášek se zákony, usnesení a rozhodnutí orgánů kraje se zákony a jinými právními předpisy. [21]

2.2.2 Kontrola výkonu přenesené působnosti kraje

Zjišťuje se soulad nařízení kraje se zákonem a jinými právními předpisy vydanými vládou a ústředními správními úřady, v případě usnesení a rozhodnutí jejich soulad se zákonem, jinými právními předpisy, usneseními vlády a směrnicemi ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. [21]

3 FINANCOVÁNÍ

V práci [10] uvádí autorka, že převážná část školství v České republice je financována z veřejných rozpočtů. Důležité je, že stát má zájem na produkci a také na spotřebě statků v oblasti školství. Spotřeba statků v rámci školního vzdělávání má všeobecně pozitivní vliv na kvalitu lidské populace. Kvalita vzdělávání v různých školních zařízeních je kromě jiného také závislá hlavně na dostatku finančních prostředků, které má provozovatel k dispozici.

Převážnou část financování školství na sebe bere stát, jen menší část zajišťují školám obce.

[10]

4 OBYVATELSTVO

Základní údaje o počtu a struktuře obyvatelstva jsou získávány ze sčítání lidu, domů a bytů, na které navazují každoroční statistické bilance dat o narození, sňatcích, rozvodech, úmrtí a stěhování. [17, s. 76]

Obyvatelstvo označujeme jako soubor lidí, kteří žijí na určitém území (státu, města apod.). Může se skládat z různých populací, etnik a také národů. V praxi často používáme termíny obyvatelstvo a populace jako synonyma. Údaje o obyvatelstvu se zjišťují pomocí správní administrativy, naproti tomu jen výjimečně existují údaje za jednotlivé populace. [26]

4.1 Lidská populace

Lidská populace je souborem lidí, mezi kterými dochází na určitém vymezeném území k reprodukci. Základem populace je její dlouhá existence na společném území. Dnešní populace většinou vznikají důsledkem migrace a míšením různých původních populací.

4.2 Demografie

Jedním z hlavních demografických procesů je porodnost, společně s úmrtností představuje základní složku demografické reprodukce populací. [26]

Demografie je vědní obor, který zkoumá reprodukci lidských populací. Liší se tím od řady jiných oborů, které se také zabývají lidskou populací. Předmětem jejího studia je demografická reprodukce, což je obnova lidských populací rozením a vymíráním. Základními tématy demografie jsou tedy změny počtu obyvatel a populační přírůstky. Počet obyvatel přímo ovlivňuje:

- **proces porodnosti (narození),**
- **úmrtnost (úmrtí),**
- **prostorová mobilita (stěhování).** [26]

Při studiu populačního vývoje spolupracuje demografie s geografii obyvatelstva, která se zabývá migracemi a rozmístěním obyvatelstva. Populační vývoj je nejen výsledkem přirozené obnovy populace (rozením a vymíráním), ale zároveň výsledkem prostorové mobility (migrace). [26]

Migrace je označována jako změna trvalého pobytu. Z tohoto hlediska můžeme migraci dělit na vnitřní a mezinárodní. Vnitřní migrace znamená změnu trvalého pobytu za hranice určité administrativní jednotky, zpravidla obce. Mezinárodní migrace je změna obvyklého pobytu za hranice státu. Organizace spojených národů stanovuje limitní hranici jednoho roku pobytu za hranicemi daného státu. [26]

4.2.1 Prognózy vývoje obyvatelstva

Prognózy vývoje obyvatelstva jsou považovány za hlavní problém vědy, jak v regionálním tak i v globálním měřítku. V regionálním měřítku souvisí s prognózami obyvatelstva některé socioekonomické oblasti (např. výchova a kvalifikace obyvatelstva, sociální politika). V celosvětovém měřítku má souvislost s oblastí nerostných surovin a biologických zdrojů, zajištění výživy a zachování ekologické rovnováhy. [14]

Vývoj populace ovlivňuje existence ekonomických, zdravotních, právních, sociálních, ekologických a politických podmínek, které ve své podstatě vytváří nezbytné společenské prostředí pro život lidí. [27]

Každá prognóza představuje pravděpodobnost vývoje obyvatelstva, není to tvrzení, že realita bude skutečně taková. Proto tvůrci zveřejňují více variant očekávaného budoucího vývoje, většinou nízké (minimální, pesimistické), střední a vysoké (maximální, optimistické). Ale není správné vysvětlovat si toto pojetí tak, že střední varianta je nejpravděpodobnější a nízká a vysoká varianta vyjadřují nepravděpodobné hodnoty. Zkušenosti říkají, že reálný vývoj se kloní spíše ke krajním možnostem. [28]

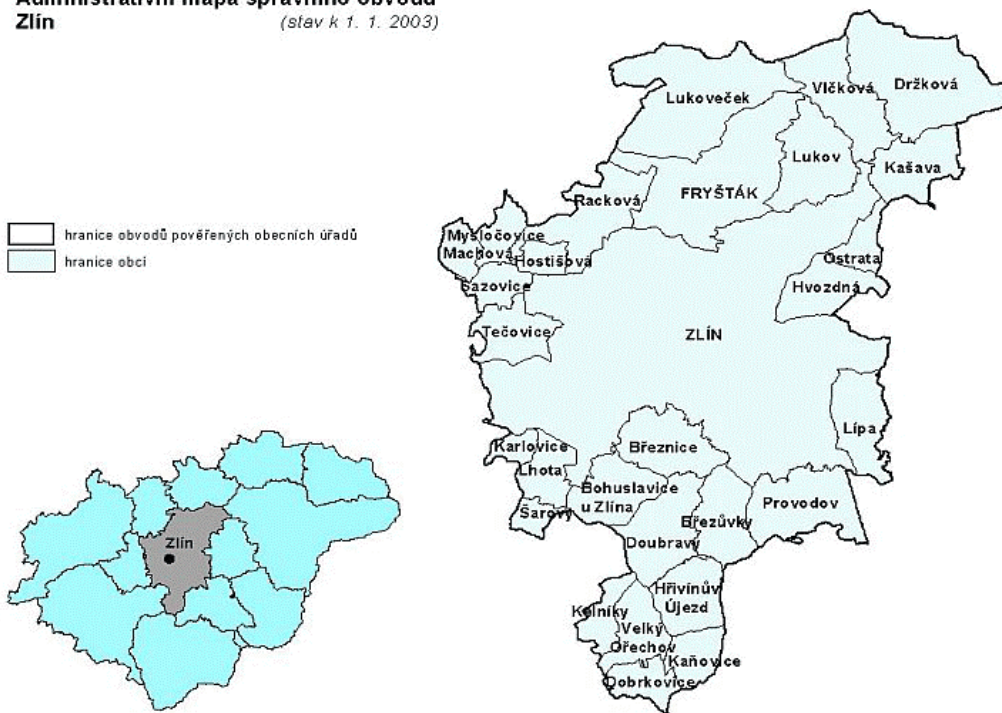
II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 STATUTÁRNÍ MĚSTO ZLÍN

Zlín je největším správním obvodem Zlínského kraje z hlediska počtu obyvatel. Podle Českého statistického úřadu žije k 1. 1. 2006 ve Zlínském kraji 589 933 obyvatel. K 31. 12. 2005 je ve městě Zlíně evidováno 78 285 obyvatel. Hustota je 285 obyvatel na km². [30]

Správní obvod leží uprostřed Zlínského kraje. Zlín je obklopen správními obvody, jako je: Holešov, Otrokovice, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Luhačovice, Vizovice, Vsetín a Bystřice pod Hostýnem. Jižní a východní část oblasti vyplňuje Vizovická vrchovina, na severu zasahují jižní výběžky Hostýnských vrchů. Středem města od východu k západu protéká řeka Dřevnice. [30]

Administrativní mapa správního obvodu Zlín
(stav k 1. 1. 2003)

Obr. 1. Administrativní mapa správního obvodu města Zlína.

Zdroj: Český statistický úřad Zlín.

Zlín je centrem oblasti, která byla v minulosti spjata s Baťovými závody. Jejich rozvoj především v meziválečném období značně ovlivnil rozvoj města. Vznikly dělnické kolonie

domků z červených cihel, byly postaveny charakteristické dominanty města, například hotel Moskva nebo budova mrakodrapu tzv. Jednadvacítka. [30]

Obr. 2. Pohled na Zlín z 21. budovy.

Zdroj: www.z-moravec.net.

Dnes je sídlem krajského úřadu. Z poválečného období pochází také Kolektivní dům. Ve městě se nachází i budova renesančního zámku uprostřed parku, ve které je dnes Oblastní muzeum. V městské části Malenovice je přístupný středověký hrad. K reprezentačním účelům je využívána vila Tomáše Bati, která byla nově rekonstruována v roce 1998. Kulturní zajímavostí města jsou kromě Obuvnického muzea i Filmové ateliéry Zlín, které proslavily v 60. letech animované filmy Karla Zemana a Hermíny Týrlové. Svou tradici má ve městě Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, na jehož konání se podílí řada významných osobností. Mezi kulturně nejvyhledávanější objekty patří Městské divadlo Zlín, zlínské Velké kino či Dům umění. [30]

Obr. 3. Městské divadlo Zlín.

Zdroj: www.z-moravec.net.

5.1 Symboly města

5.1.1 Znak města Zlína

Obr. 4. Znak města Zlína.

Zdroj: www.zlinweb.cz.

Na modrém štítě stojí na zeleném trávníku roubená věž s otevřenými vraty, se dvěma okny v dolním a čtyřmi v horním patře. Střecha je valbová, šikmo mřížovaná s prolomeným hřebem, takže vrcholí dvěma hroty s křížky. Nad střechou je zlatá osmicípá šternberská hvězda. [31]

Město Zlín užívalo svůj městský znak nejméně od 15. století. Od středověku až do současnosti se městský znak zpodoboval v ustálené podobě, bez podstatných změn. V této podobě platí i vyobrazení městského znaku, vytvořeného profesorem Františkem Kyselou a schváleného ministerstvem vnitra 25. 1. 1936. [31]

5.1.2 Prapor města Zlína

*Obr. 5. Prapor města
Zlína.*

Zdroj: www.zlinweb.cz.

Prapor tvoří pět podélných pruhů s modrou a žlutou barvou. Uprostřed širšího modrého pruhu je žlutá osmicípá hvězda. [31]

5.2 Představení organizace

Svou čtrnáctitýdenní praxi jsem vykonávala na Odboru školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Zlína.

Veškeré informace o odboru a kontakty na zaměstnance jsou zveřejněny na internetové adrese <http://www.mestozlin.cz/>.

5.3 Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy

Odbor zajišťuje správu příspěvkových organizací a organizačních složek zřízených městem v oblasti své působnosti, to je školských, zdravotnických, sportovních zařízení, zařízení pro volný čas, jeslí a objektů těchto zařízení patřících do majetku města. [19]

5.3.1 Oddělení správy a metodiky školských a tělovýchovných zařízení

Prostřednictvím tohoto oddělení Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy zajišťuje povinnosti obce vyplývající ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti školství. [19]

Náplň činnosti oddělení:

- správa a metodické řízení příspěvkových organizací v působnosti odboru,
- zajištění agendy spojené s využitím prostor objektů ve správě odboru, především pro mimoškolskou výchovu a sport,
- spoluúčast na správě Mateřského centra a jeslí,
- zajištění činnosti Komise výchovy a vzdělávání Rady města Zlína a Komise mládeže a tělovýchovy Rady města Zlína a Správní rady fondu mládeže a tělovýchovy,
- podílení se na práci likvidační, inventarizační a škodní komise,
- tvorba zřizovacích listin jednotlivých příspěvkových organizací, vypracování obecně závazné vyhlášky, týkající se školství ve spolupráci s ekonomickým oddělením,
- účast na konkurzním řízení na ředitele základních i mateřských škol a organizační zabezpečení činnosti konkurzní komise,
- zajištění materiální a technické vybavenosti středisek a školských zařízení,
- zpracování plánu oprav a údržby těchto příspěvkových organizací, zajištění technické dokumentace a připravenost realizace tohoto plánu,
- zajištění oprav a údržby majetku ve správě odboru,
- řeší stížností občanů, rodičů a učitelů,
- vyjadřuje se k žádostem o dotace, které chtějí příspěvkové organizace získat od různých nadací,
- zabezpečuje činnost Dětského zastupitelstva, personálně i účast v komisích na různých dětských soutěžích,
- pomoc v pojistných událostech,

- zajištění zápisu do obchodního a školského rejstříku. [19]

V rámci oprav a údržby byly v roce 2005 zajišťovány a provedeny především tyto práce: opravy a čištění kanalizace, revize vyplývající ze zákona – elektro, hromosvodů, elektrických a plynových zařízení, kotelen, komínů, tlakových nádob, tělocvičného zařízení, výtahů atd. [19]

Zařízení ve správě odboru:

- 14 základních škol s právní subjektivitou,
- 2 školní jídelny s právní subjektivitou,
- 25 mateřských škol s právní subjektivitou.

Hlavním úkolem oddělení bylo v roce 2005 především rozpracování nové školské legislativy do praxe, zahájení prací na koncepci školství statutárního města Zlína, zřízení školských rad a organizace konkurzních řízení na nové ředitele škol. [19]

5.3.2 Oddělení zdravotnictví a prevence kriminality

V oblasti prevence kriminality oddělení pracuje v rámci Komplexního součinnostního programu prevence kriminality a sociálně patologických jevů na místní úrovni ve Zlíně.

Řídí činnost Střediska volného času dětí a mládeže – „**Ostrov radosti**“ a krizovou **Linku SOS**. Zpracovává přestupky na úseku zdravotnictví podle ustanovení § 29 odst. 1 a přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [19]

5.3.2.1 *Středisko volného času dětí a mládeže – „Ostrov radosti“*

Zařízení poskytuje možnosti pro aktivní seberealizaci a naplňování zájmů i potřeb dětí a mládeže. Svojí činností naplňuje základní poslání primární prevence negativních jevů zaměřené na celou populaci. K aktivitám patří například pravidelně se opakující akce, besedy, sportovní a kulturní akce, vycházky do přírody, individuální práce, odborné poradenství atd. [19]

5.3.2.2 Linka SOS

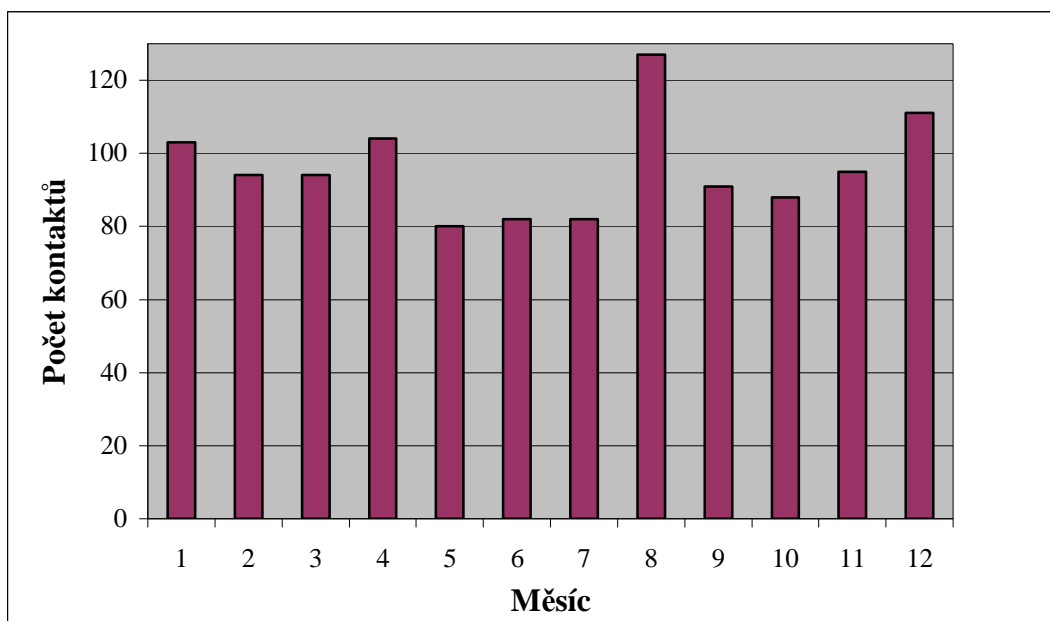
Linka důvěry s nepřetržitým provozem zajišťuje kontakt formou telefonické intervence a kvalifikovanou telefonickou pomoc občanům v tísni. Z kontaktů převládají hovory, které souvisí nejčastěji s problematikou vzájemného soužití, výchovy dětí, alkoholismu, domácího násilí a rozvodů. Pro občany jsou služby a možnosti Linky SOS rozšířeny o internetové poradenství na e-mailové adrese sos@zlin.cz nebo přes formulář na internetové prezentaci <http://www.soslinka.zlin.cz/>. Pracovníci uskutečňují přednášky na zlínských základních a středních školách. [19]

Tab. 1. Počet telefonických a internetových kontaktů uskutečněných v roce 2005.

měsíc	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Celkem
počet kontaktů	103	94	94	104	80	82	82	127	91	88	95	111	1151

Zdroj: Výroční zpráva Magistrátu města Zlína 2005.

Graf 1. Počet kontaktů uskutečněných v roce 2005.

Zdroj: Výroční zpráva Magistrátu města Zlína 2005.

Nejvíce kontaktů na Lince SOS bylo uskutečněno v měsíci srpnu a prosinci. Příčinami mohou být například příprava dětí do školy, tedy konec prázdnin a strach ze změny prostředí. Podle psychologů jsou kritickými obdobími právě začínající chmurné počasí. S tím souvisí také depresivní nálady a sklony k násilí či hádkám. Nejméně osob vyhledalo pomoc Linky SOS v „letních“ měsících, kdy se děti naopak připravují na prázdniny, i když i toto číslo může být vyvoláno strachem před rodiči za výsledky vysvědčení. [19]

Oddělení zdravotnictví a prevence kriminality:

- zajišťuje činnost **Fondu zdraví města Zlína**, který podporuje léčebně preventivní péči lůžkových zdravotnických zařízení, preventivní zdravotní programy, projekty na podporu zdravého životního stylu a zdravého životního prostředí,
- připravuje podklady pro Správní radu Fondu zdraví,
- řídí činnost **Mateřského centra**, které zajišťuje výchovně vzdělávací aktivity pro rodiče na mateřské a rodičovské dovolené a jejich dětí do věku 6 let, připravuje děti pro vstup do kolektivu mateřské školy a snaží se o zlepšení duševní hygieny rodičů na dlouhodobé mateřské dovolené,
- řídí činnost také zdravotnických zařízení, jejichž zřizovatelem je statutární město Zlín.

Zdravotnická zařízení, které statutární město Zlín zřizuje, jsou organizačními složkami. Jedná se o následující zařízení:

5.3.2.3 Centrum pro respiračně oslabené děti, Budovatelská

Jedná se o zařízení pro děti předškolního věku za účelem zajištění všestranné péče dětem ve věku do 6 let. Svým zdravotním a výchovným programem je zaměřeno zejména pro děti respiračně oslabené a alergické.

5.3.2.4 Rehabilitační stacionář Nivy

Je určen pro denní či týdenní pobyt dětí ve věku od 1 do 10 let. Zajišťuje všestrannou zdravotní a výchovnou vzdělávací péči o děti mentálně a tělesně postižené, děti s dětskou mozkovou obrnou a dalšími kombinovanými vadami, vyžadující zvláštní péči.

5.3.2.5 *Jesle na Tyršově nábřeží*

Pečují o všestranný rozvoj dětí ve věku od 1 do 3 let.

5.3.2.6 *Jesle M. Knesla*

Poskytují všestrannou zdravotní a výchovnou péči zpravidla dětem do 3 let, navazují a doplňují péči v rodině. Součástí jeslí M. Knesla je i Stacionář Klubíčko, jehož účelem je umožnit využití volného času zdravotně postiženým dětem, mládeži a zdravotně postiženým dospělým, svou činností stacionář navazuje na existenci Speciálních škol pro děti s více vadami. [19]

5.3.3 Ekonomické oddělení

V ekonomickém oddělení se zpracovává návrh rozpisu rozpočtu pro školy a školská zařízení v obvodu jeho působnosti zřizované. Jedná se o:

- 14 základních škol zřizovaných statutárním městem Zlínem,
- 25 mateřských škol zřizovaných statutárním městem Zlínem,
- 2 samostatné školní jídelny zřizované statutárním městem Zlínem,
- 22 základních, mateřských škol a školních jídelen zřizovaných okolními obecními úřady.

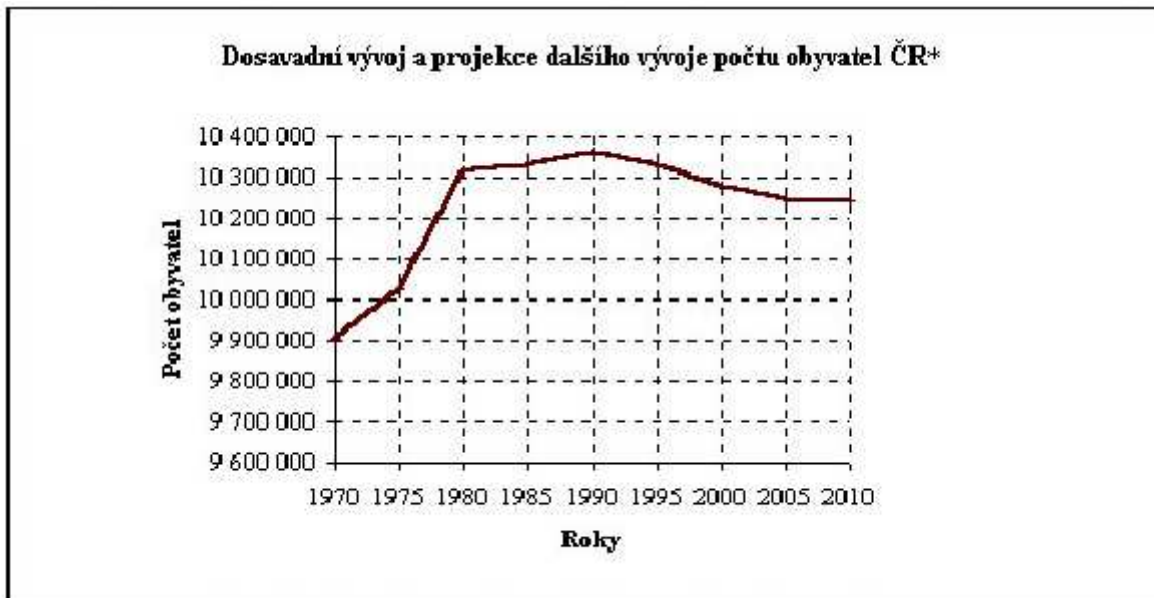
Celkový rozpočet na přímé vzdělávací výdaje pro školy, předškolní a školská zařízení za obec s rozšířenou působností Zlín činil za rok 2005 **330 487 290 Kč**. Z celkového rozpočtu bylo pro školy, předškolní a školská zařízení zřizované statutárním městem Zlínem vyčerpáno **258 410 992 Kč**. [19]

Dále se na Odboru školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy kontrolují a shromažďují pro všechna školská zařízení čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství. Jednou ročně se vypracovává šetření o zahájení povinné školní docházky na základní škole. Příspěvkové organizace zřízené statutárním městem Zlínem předkládají výsledky hospodaření za předchozí kalendářní měsíc. Čtvrtletně jsou předkládány ekonomickému oddělení Odboru školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy účetní závěrky. Za všechny výkazy se zpracovávají výstupní protokoly pro Ústav pro informace ve vzdělávání Praha a slouží jako podklad pro zpracování rozpočtu na následující rok. [19]

6 SOUČASNÝ STAV A TRENDY VÝVOJE POPULACE

Současný trend naznačuje, že počet obyvatel v České republice klesá a bude tomu i nadále, jak ukazuje graf.

Graf 2. Dosavadní vývoj a projekce dalšího vývoje počtu obyvatel ČR.

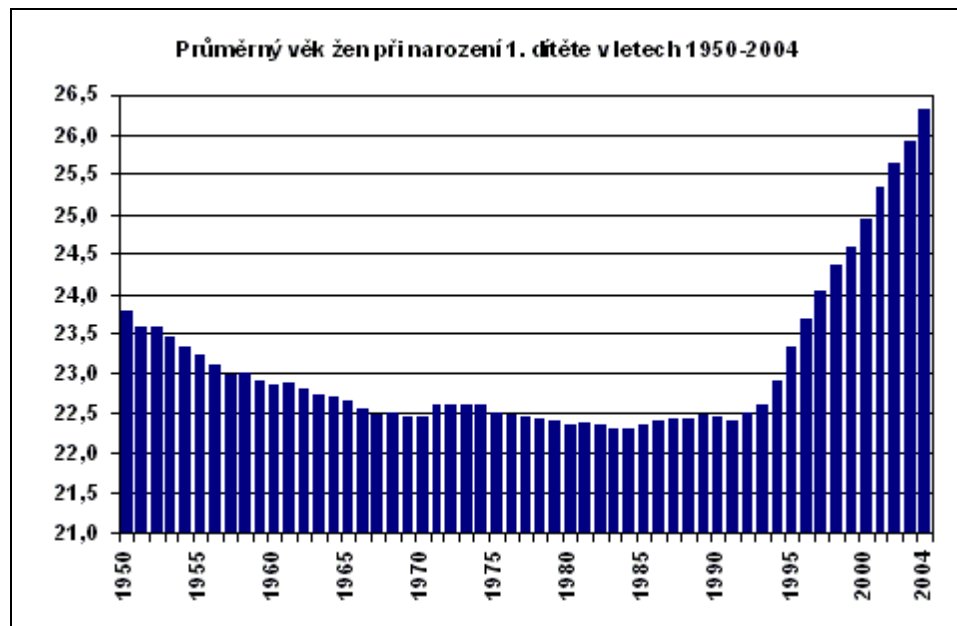
Poznámka: *... Počty obyvatel včetně migrace.

Zdroj: Sociálně demografický vývoj v ČR a jeho odraz v Armádě ČR.

Předpokládá se další snižování počtu obyvatel, ke kterému došlo poprvé již po roce 1990. Dochází k tomu, že více lidí zemře než se narodí³. Hlavními z důvodů mohou být skutečnosti jako sňatečnost či rozvodovost. Například porodnost se váže na počet sňatků a samozřejmě se také zvyšuje věková hranice, kdy má žena první dítě.

³ Přesto, že se obecně rodí méně dětí než zemře, statistika zaznamenala v roce 2005 zvýšení počtu obyvatel, a to vlivem migrace.

Graf 3. Průměrný věk žen při narození prvního dítěte v letech
1950 – 2004.

Zdroj: www.czso.cz

Pozn: V grafu chybí popisky osy x a y, protože graf je ve formátu obrázku, do kterého nelze zapisovat dodatečné popisky a ani je vyjmout.

Z grafu je patrný prudký nárůst žen mající první dítě ve stále vyšším věku. Hodnoty se začínají výrazně zvyšovat od roku 1995, kdy je rok ženy mající první dítě 23 let a v roce 2004 tato hodnota převyšuje hodnotu 26 let. Tento náhlý růst je způsoben především touhou po kariéře, vybudování si dobrého postavení ve společnosti, a tím i možnost vydělání více peněz. Tak nezbývá čas pro rodinu a většina žen už si ani nedokáže představit, že by měly první dítě například ve 22 letech, jak tomu bylo v roce 1990.

V období příštích dvaceti let se bude řešit otázka zrychleného stárnutí obyvatelstva. To jsou přírůstky osob v důchodovém věku, úbytek osob ve věku produktivním a také úbytek dětí.

Podle autorů [27] bude populace České republiky snižovat svou životaschopnost, tzn. že se změní ve společnost s významným podílem starších lidí. Tato společnost ponese všechny ekonomické, sociální a psychologické důsledky a ostatní ročníky se budou muset přizpůsobit.

Abych mohla analyzovat vliv demografického vývoje na počty zřizovaných škol statutárním městem Zlínem, musela jsem nejprve shromáždit, kolik se narodilo dětí ve městě Zlíně minimálně v letech 1990 až po současnost.

Následující tabulka a graf jsou podkladem pro rozhodování, kolik mateřských škol bude zřizováno, kolik dětí do nich může maximálně nastoupit, a jak výrazně to změní jejich stávající kapacitu. To samé se týká základních škol.

Tab. 2. Počet narozených ve Zlíně v letech 1990 – 2005.

Rok	Narození
1990	1 018
1991	946
1992	840
1993	781
1994	722
1995	621
1996	607
1997	630
1998	624
1999	590
2000	648
2001	686
2002	648
2003	686
2004	681
2005	752

Zdroj: Český statistický úřad Zlín.

Pozn.: Počet narozených je k 31. 12. daného roku.

Přehledněji jsou tyto informace vypracovány v grafu číslo 4.

Graf 4. Počet narozených ve Zlíně v letech 1990 – 2005.

Zdroj: www.zlin.czso.cz

Jak můžeme vidět z tabulky a názorněji i z grafu, počet narozených obyvatel ve Zlíně se od roku 1990 prudce snižoval až do roku 1996. V dalších letech dochází ke kolísání, kdy jeden rok je počet narozených vyšší a dalším rokem se snižuje. Nadějný je až rok 2004, kdy dochází ke zvyšování počtu narozených dětí. I když, jak uvádí [16], počet narozených na Zlínsku je nižší než počet zemřelých ve srovnání s jinými regiony Zlínského kraje, kde počet obyvatel přibývá. Hlavním důvodem je podle primátorky Ireny Ondrové nedostatek menších a středních podniků, které by nabídly pracovní místa vzdělaným lidem, jako jsou absolventi vysokých škol.

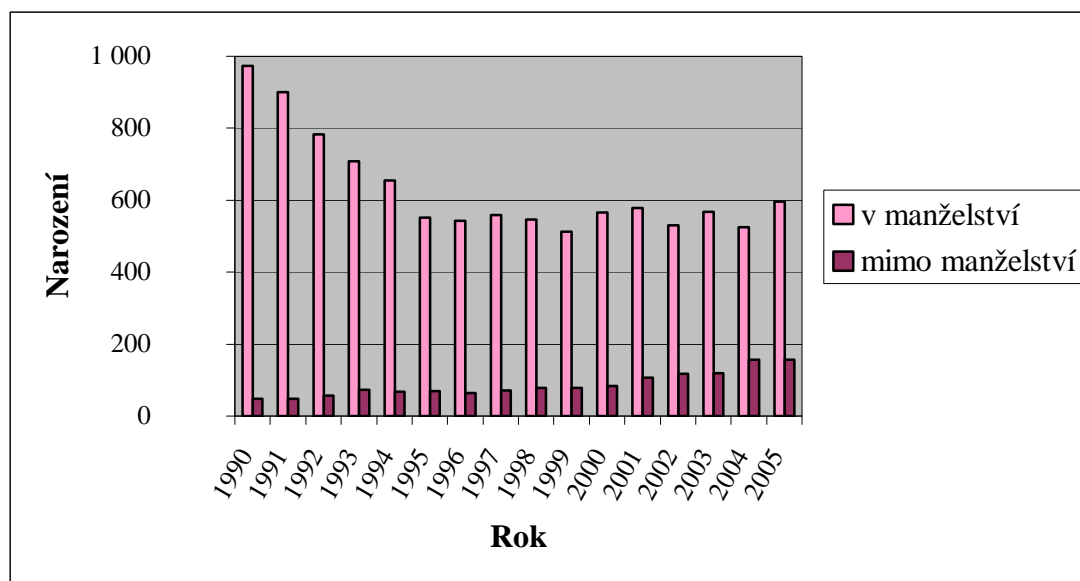
V další tabulce a grafu uvádím, pro zajímavost, kolik dětí se každým rokem rodí v manželství a mimo manželství.

Tab. 3. Počet narozených dětí v letech 1990 – 2005.

Rok	Narození	
	v manželství	mimo manželství
1990	973	48
1991	900	48
1992	783	57
1993	708	73
1994	654	68
1995	552	69
1996	543	64
1997	558	72
1998	546	78
1999	512	78
2000	565	83
2001	579	107
2002	530	118
2003	567	119
2004	525	156
2005	596	156

Zdroj: Český statistický úřad Zlín.

Graf 5. Počet narozených dětí v letech 1990 – 2005.

Zdroj: Český statistický úřad Zlín.

V grafu je patrné, že od roku 1990 docházelo každým rokem ke zvyšování počtu dětí narozených mimo manželství na úkor počtu dětí narozených v manželství.

Od roku 1995 dochází k postupné stagnaci dětí narozených v manželství, ale počet narozených dětí mimo manželství se od roku 1990 postupně zvyšuje a ani v jednom roce se tato hodnota nesnížila oproti minulým letům.

Příčinou mohou být například finanční problémy. Dnes se mladým párům vyplatí spíše žít spolu v jedné domácnosti a mít miminko, aniž by se vzali. Je to logické, existuje totiž sociální příspěvek pro svobodné matky, který dokáže natolik zlepšit finanční situaci rodiny, že se uzavírat sňatek jednoduše nevyplatí. Podle pracovníků na Okresní správě sociálního zabezpečení ve Zlíně, se sociální příspěvek počítá pro laiky složitým způsobem. Prakticky a srozumitelně problematiku peněžité pomoci v mateřství vysvětluje [15, s. 14]. Uvádí, že prvních 28 týdnů dostává matka peněžitou pomoc v mateřství, která se vyplácí z nemocenského pojištění a činí 69 % denního vyměřovacího základu. Matka samoživitelka a matka, která porodila více dětí najednou, pobírá tuto dávku 37 týdnů. V době, kdy tuto dávku dostává, je na mateřské dovolené.

Peněžítá pomoc v mateřství je dávkou, která zabezpečuje ženu v době těhotenství a mateřství. Po skončení výplaty peněžité pomoci v mateřství poskytuje stát rodičům rodi-

čovský příspěvek. Výše dávky činí 1,54násobku životního minima na osobní potřeby rodiče. Dnes je to 3 696 Kč. Na tuto dávku má nárok do čtyř let věku dítěte nebo do jeho sedmi let, je-li zdravotně postižené. Rodičovská dovolená trvá do tří let věku dítěte. Pokud chce rodič s dítětem zůstat doma i čtvrtý rok, musí požádat zaměstnavatele o neplacené volno. Rodičovský příspěvek patří mezi dávky státní sociální podpory. Vyplácejí ho úřady práce.

Od 1. ledna 2007 dojde ke změnám v oblasti sociálních dávek a v souvislosti s tím i ke zvýšení rodičovského příspěvku. Nově budou rodiče pobírat částku odpovídající 40 % průměrné mzdy v nepodnikatelské sféře, tedy cca 7 600 Kč měsíčně.

7 ANALÝZA DEMOGRAFICKÉHO VÝVOJE NA POČTY DĚTÍ A ŽÁKŮ V MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH

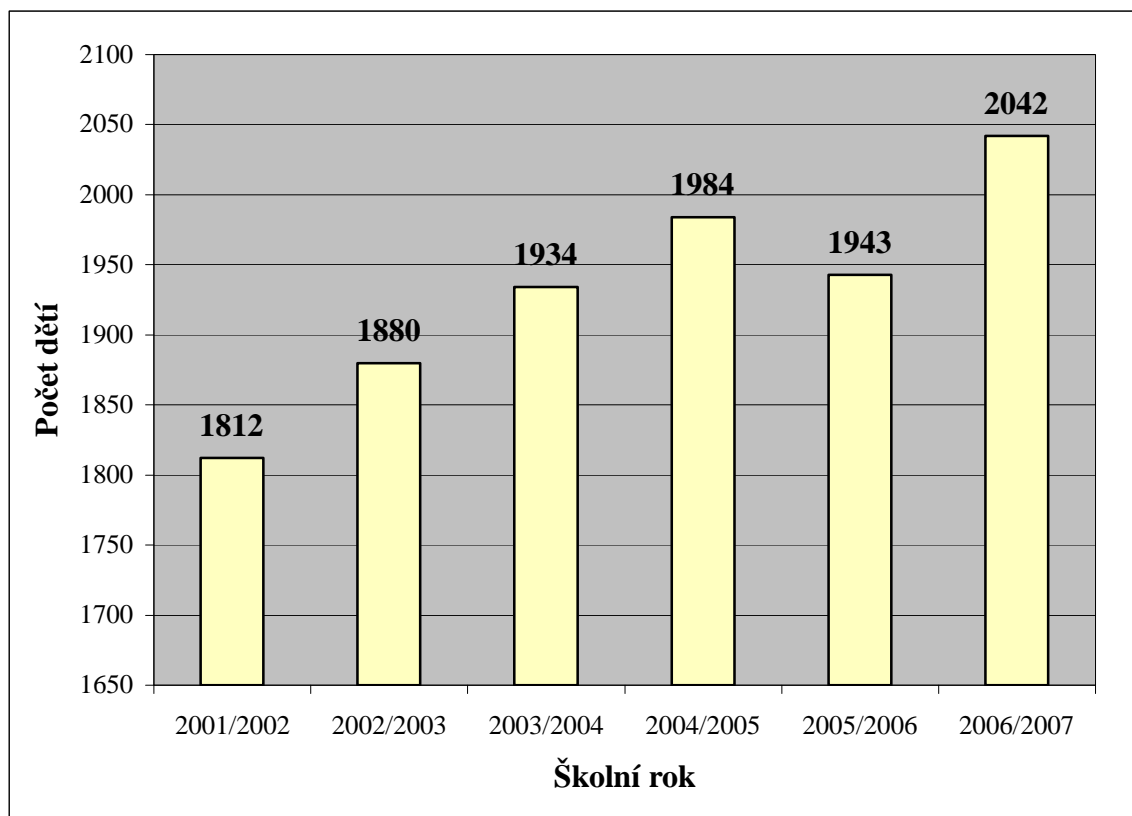
V závislosti na počtu narozených dětí jsem v dalších bodech analyzovala, jaký dopad má demografie na počet dětí a žáků, kteří navštívili a navštíví mateřské a základní školy⁴. Musím ale zdůraznit, že docházka do mateřských škol (na rozdíl od základních škol) není dle školského zákona povinná, tudíž nelze jednoduše učinit závěr, že je třeba zřídít počet míst v mateřských školách pro všechny děti určité věkové kategorie. Například skutečnost, že je jeden z rodičů nezaměstnaný, má zařízené jiné hlídání či je maminka na mateřské dovolené s dalším dítětem, může být důvodem, proč dítě nenavštěvuje mateřskou školu. Ovšem i údaje pro základní školy se mohou lišit tím, že každým rokem se najde určitý počet dětí (podle zkušeností zaměstnanců odboru je těchto dětí odhadem 50), kteří mají odklad o jeden rok. Nastoupí tedy až v 7 letech.

⁴ Analýza a ukazatelé se odvíjí od roku 2001. Dřívější roky jsou v archivech škol a bylo by velmi obtížné a časově náročné tyto informace získat. Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy se začal formovat v roce 2001, kdy se rušily školské úřady, tudíž se starší data nepřeváděla. Další změna proběhla v roce 2003, kdy se základní školy staly příspěvkovými organizacemi.

7.1 Mateřské školy

7.1.1 Počet dětí navštěvující mateřské školy

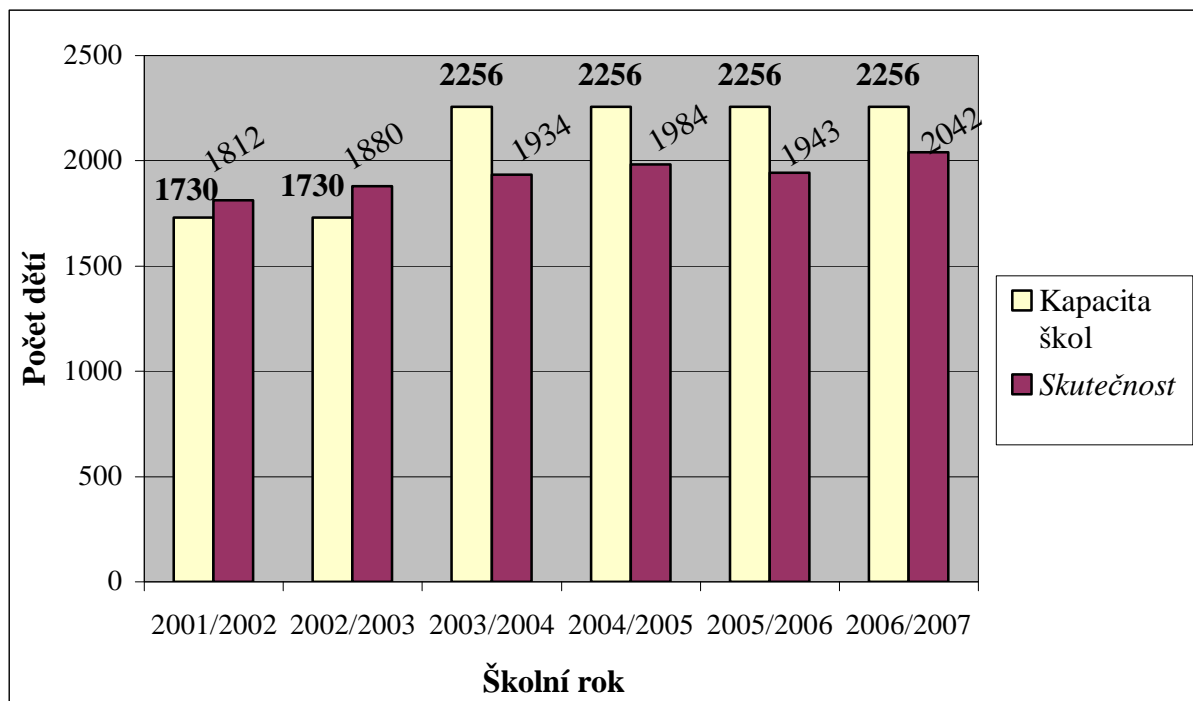
Graf 6. Děti zlínských mateřských škol.

Zdroj: www.mestozlin.cz

Podle grafu počet dětí v mateřských školách od školního roku 2001/2002 stoupal až do školního roku 2004/2005. Ve školním roce 2005/2006 došlo k úbytku dětí navštěvující mateřské školy o 41. Ale letošní rok znamenal velký nárůst dětí, a to o 99. Podrobnější informace vysvětluje graf č. 7.

Graf 7. Kapacita a skutečnost počtu dětí v mateřských školách v letech 2001 – 2006.

Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

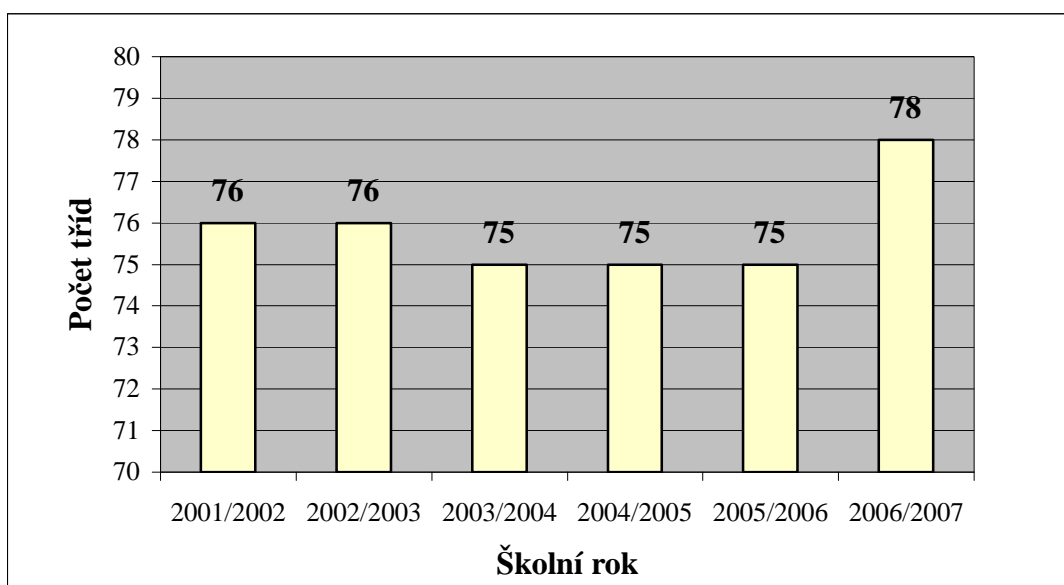
Z grafu je patrné, že kapacity se neměnily do školního roku 2002/2003, jejich hodnota byla 1 730 dětí⁵. Od školního roku 2003/2004 ovšem dochází k nárůstu navýšení kapacit, a to na hodnotu 2 256, jelikož do mateřských škol nastupují ročníky 2000, které převyšují počet dětí narozených dříve. Tyto skutečnosti vycházejí z tab. 2. Počet narozených ve Zlíně v letech 1990 – 2005. Ovšem, jak už jsem zmínila v úvodu této kapitoly, tyto informace zpravidla neodpovídají skutečnosti, protože docházka do mateřských škol není povinná. Dalším důvodem, proč dochází ve školním roce 2004/2005 a následujících ke zvýšení počtu dětí v mateřských školách je to, že podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, jsou místa pro předškoláky po-

⁵ První dva sloupce, tedy školní roky 2001/2002 a 2002/2003 ukazují, že kapacita v mateřských školách byla překročena. Podle zaměstnankyně odboru paní Ing. Nitranové je to dáno tím, že si ředitelky mateřských škol žádaly o výjimky, kapacita byla stanovena na m² a rozhodovalo o tom zastupitelstvo. Dříve bylo jednodušší získat volné kapacity, nyní je vše řízeno zákonem.

skytována zdarma, tudíž vyšší zájem rodičů o umístění dítěte do mateřské školy klade požadavky na další navyšování kapacit. Uvedené skutečnosti potvrzuje i graf č. 8.

7.1.2 Počet otevřených tříd v mateřských školách

Graf 8. Počet tříd v mateřských školách.

Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

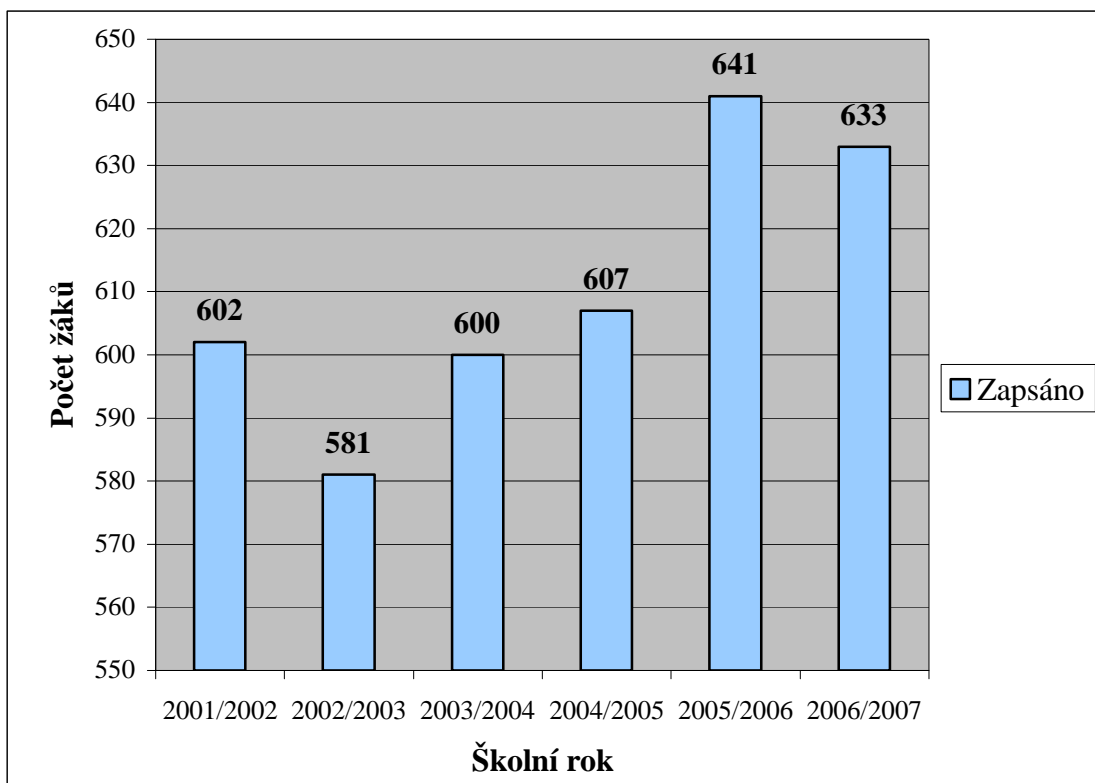
Pozn.: Komentář k tomuto grafu je na předcházející straně, doplňuje informace již zmiňované.

Například pokles zájmu o docházku dětí do mateřských škol v předcházejících školních letech 1990 – 2000 byl řešen, jak říká vedoucí práce pan Mgr. Smola tím, že se prázdné třídy buď zavřely, nebo je organizace pronajala pro sociální účely, jako klubovny pro občany v důchodu, ale této možnosti využili také lékaři, kteří zde mají své ordinace.

7.2 Základní školy

7.2.1 Počet žáků zapsaných do prvních tříd na školní roky 2001 – 2006

Graf 9. Počet žáků zapsaných do prvních tříd základních škol.

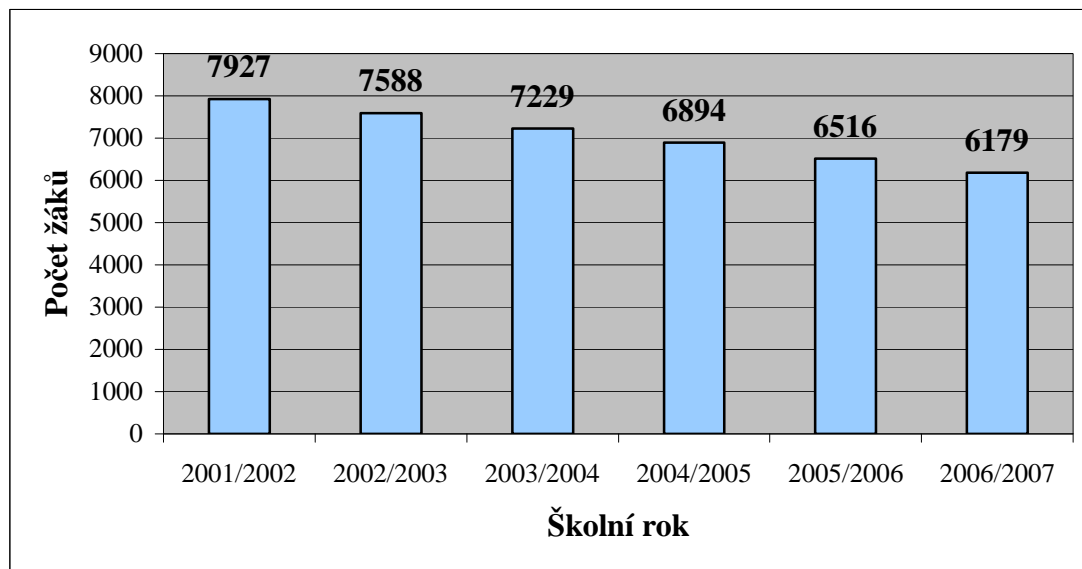

Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

Počet žáků, kteří byli zapsáni do prvních tříd se začal od školního roku 2003/2004 postupně zvyšovat, maxima dosáhl ve školním roce 2005/2006. Jak je možné vidět a srovnat s grafem následujícím, ani to, že se hlásí více prvňáčků, neovlivní celkový počet žáků navštěvující základní školy, který každým rokem klesá.

7.2.2 Počet žáků navštěvující základní školy

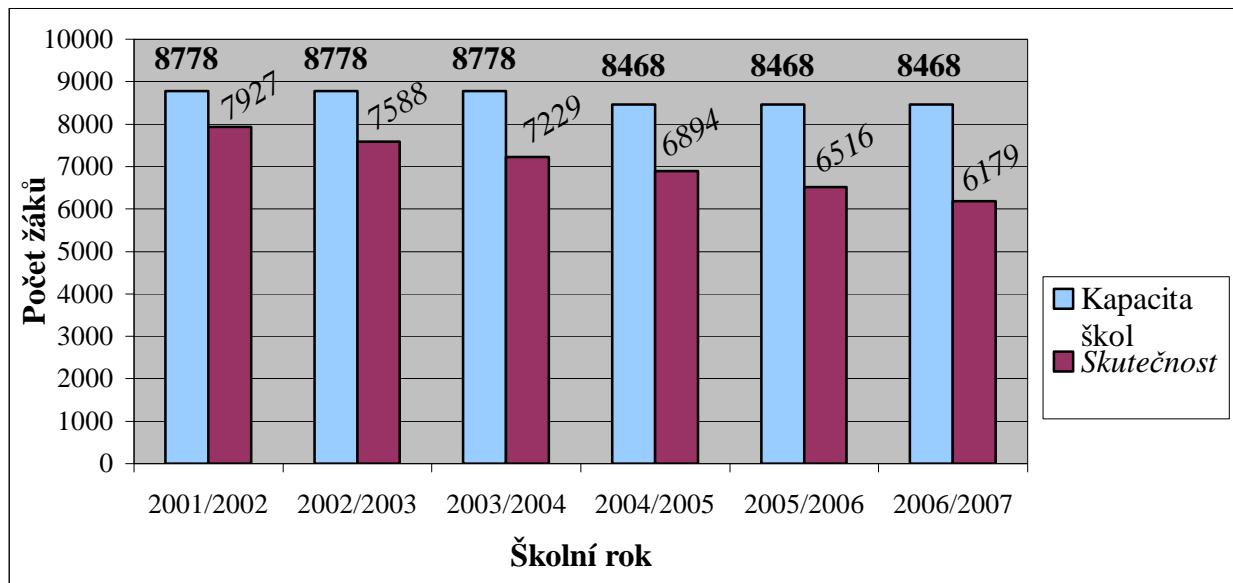
Graf 10. Žáci zlínských základních škol.

Zdroj: www.mestozlin.cz

Od školního roku 2001/2002 se počet žáků zlínských základních škol postupně snižuje. Je to dáno dozníváním ročníků, ve kterých se rodilo málo dětí. Dle prognóz by se měl začít počet navyšovat.

Graf 11. Kapacita a skutečnost počtu žáků na základních školách v letech 2001 – 2006.

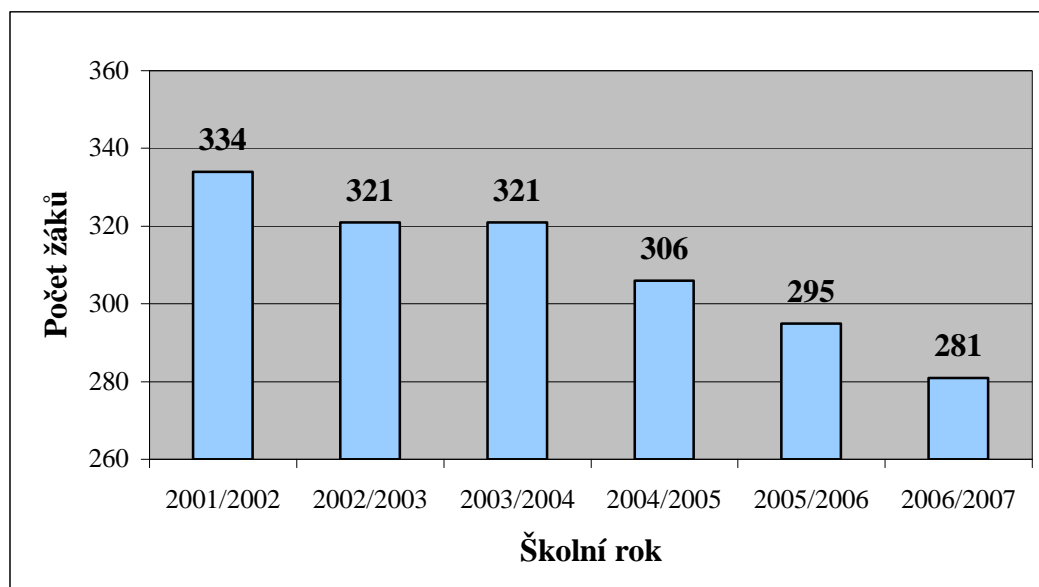
Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

Graf ukazuje, jaká byla kapacita v daném roce na všech základních školách a kolik žáků ve skutečnosti do škol docházelo. Ani v jednom z případů nebyla kapacita překročena, což je z hygienických důvodů dobré, ale vývoj počtu žáků, kteří skutečně školy navštívili, má tendenci klesat.

Snad až zvyšující se počet narozených dětí od roku 2000 tuto tendenci zvrátí. Příslibem změny stavu je i v současné době větší počet dětí, které navštěvují mateřské školy.

7.2.3 Počet otevřených tříd na základních školách

Graf 12. Počet tříd na základních školách.

Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

Počet tříd se rok od roku snižuje, jak je možné vidět z grafu. Reakcí na tuto skutečnost bylo ve školním roce 2004/2005 sloučení Základní školy Zlín, Kříby 4788 a Základní školy Zlín, Česká 4787. Nyní už se Základní škola Zlín, Česká 4787 ve statistických záznamech neobjevuje. V jejich prostorách působí církevní základní škola, jejímž zřizovatelem je olomoucké arcibiskupství.

8 PROGNOZA VÝVOJE POPULACE

Cílem bakalářské práce je, jak jsem již uvedla v úvodu, doporučit na základě získaných informací, zda je potřeba otevřít nové třídy v mateřských a základních školách podle budoucího trendu vývoje populace. Abych mohla tento cíl splnit, musela jsem analyzovat, jaká je prognóza vývoje obyvatelstva do budoucna. Zaměřím se na projekci obyvatelstva města Zlína do roku 2020 s pětiletými časovými odstupy, a to za roky 2000, 2005, 2010, 2015 a 2020.

Aplikace parametrů jako je plodnost (porodnost) a pravděpodobnost dožití jednotlivých věkových skupin obyvatelstva (úmrtnost) dovedla prognózu k získání absolutních počtů živě narozených dětí, zemřelých obyvatel a přirozeného přírůstku. [1]

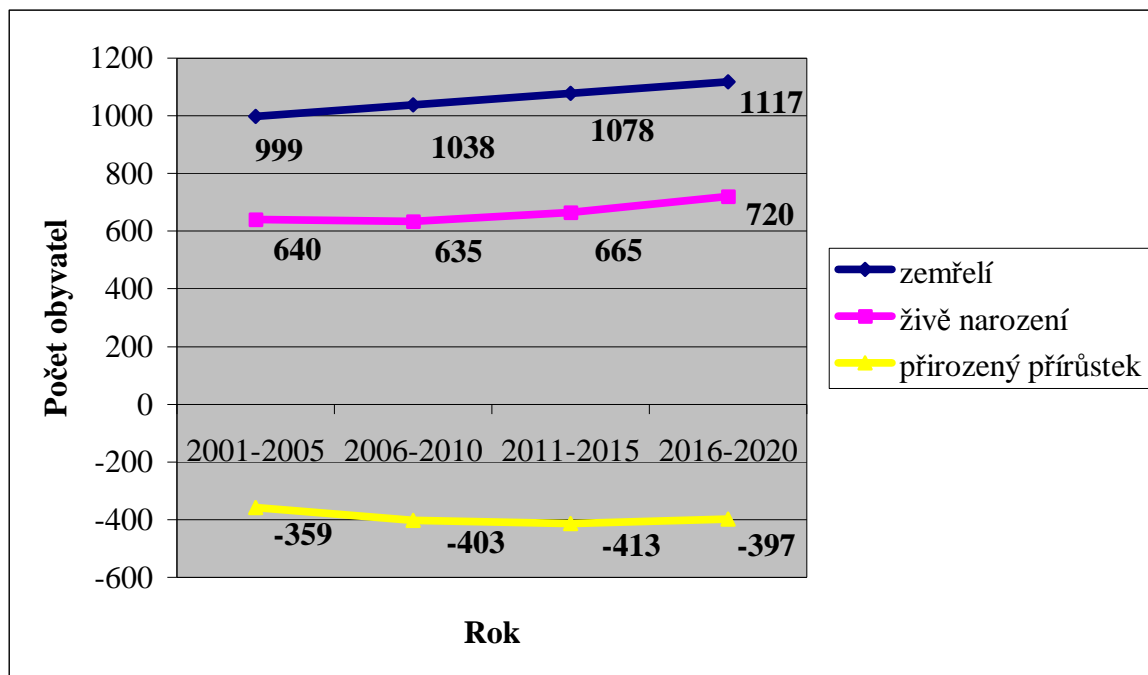
Tab. 4. Očekávaný počet obyvatelstva 2001 – 2020.

Průměr let	Střední stav obyvatelstva	Průměrný roční počet		
		živě narozených	zemřelých	přirozeného přírůstku
2001 – 2005	79 928	640	999	-359
2006 – 2010	77 950	635	1 038	-403
2011 – 2015	76 261	665	1 078	-413
2016 – 2020	74 885	720	1 117	-397

Zdroj: Retrospektiva a prognóza vývoje obyvatelstva města Zlína do roku 2020.

Tabulka vyjadřuje, kolik obyvatel má celkově žít v následujících patnácti letech ve městě Zlíně, kolik by se dle prognóz mělo narodit ročně dětí a kolik by mělo zemřít osob. Přirozený přírůstek vyjadřuje celkový úhrn živě narozených mínus zemřelí. Veškeré hodnoty uvedené v tabulce vyjadřují průměrnou hodnotu za 5 let.

Graf 13. Očekávaný počet obyvatelstva 2001 – 2020.

Zdroj: Retrospektiva a prognóza vývoje obyvatelstva města Zlína do roku 2020.

I když je z grafu patrné, že počet zemřelých převyšuje počet narozených, přirozený přírůstek, což je rozdíl mezi živě narozenými a zemřelými, má tendenci postupně snižovat svou hodnotu. To vede k tomu, že se trend počtu ročně narozených dětí začíná zvyšovat. Již nyní zaměstnanci odboru uvažují, jak se bude řešit zvyšující se počet dětí v mateřských školách. Mají možnost tří variant. První variantou je výstavba nové mateřské školy. Takové rozhodnutí je v pravomoci Zastupitelstva města Zlína. Záleží na umístění volných investičních prostředků. V horizontu jednoho až dvou let je to nepravděpodobné. Vývoj počtu narozených dětí ukáže, zda bude za tři a více let tato varianta nutná. Druhou variantou je zřizování mateřských škol v základních školách. Tato varianta má řadu záporů, v jiných okresech se ne plně osvědčila. Je pouze na krátkou dobu, než začnou děti nastupovat do základních škol a začnou zaplňovat třídy. Poté by se musela řešit i tato problematika. Třetí variantou je otevření dalších tříd ve stávajících mateřských školách. Těchto prostor však již nemá statutární město Zlín nadbytek. Tuto variantu bude nutno řešit potřebou dalších míst v mateřských školách maximálně na dobu dvou, tří let, v případě, že se bude i nadále rodit dětí jako v posledním roce. Jedná se o nejméně náročnou variantu, ale zřejmě nejvíce pravděpodobnou.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat počet mateřských a základních škol zřizovaných statutárním městem Zlínem v závislosti na počtu narozených dětí.

V práci řeším, jaký vliv má demografie na návštěvnost škol, upozorňuji, co může být příčinou. Dle dostupných prognóz se má tato situace zlepšovat, dětí se má rodit více. Znepokojivým faktorem však je, že neustále roste počet dětí narozených mimo manželství.

V této souvislosti jsem potřebná data získala na Českém statistickém úřadě a Okresní správě sociálního zabezpečení ve Zlíně. Samozřejmě nesmím opomenout i zaměstnance Odboru školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Zlína, kteří mi vstřícně poskytovali data a odpovídali na dotazy. Největší množství informací, ze kterých se skládá především praktická část, mi poskytli právě zde.

Musím poznamenat, že ve všech institucích k mým dotazům pro vypracování bakalářské práce přistupovali vstřícně a ochotně. Tím byla spolupráce jednodušší a i když byl někdy problém potřebné informace vyhledat, komunikace prostřednictvím elektronické pošty mi ušetřila čas a ulehčila zpracovávání dat.

Nejobtížnější bylo zpracovat veškerá data do grafů tak, aby vyjadřovala přesně to, čím se daná kapitola zabývala a aby bylo čtenáři jasné, co jsem chtěla vyjádřit a na co poukázat.

Při podrobném rozpracování jsem se přesvědčila, jak je demografie zajímavá, ale také složitá oblast pro analyzování a vyvozování přesných výsledků. Podle mého názoru, není vůbec jednoduché předpovědět, kolik se narodí dětí a posléze, kolik jich navštíví mateřské školy, jejichž docházka není povinná.

V analýze demografie je nutno brát na zřetel velké množství údajů, které je potřeba zpracovat, aby byl výsledek kvalitní a dalo se z něj vycházet. Jsou to ukazatele, které instituce jako je statutární město Zlín jen těžce ovlivní, tudíž se s jakýmikoliv prognózami nemůže počítat na delší časový úsek.

Tato práce nemůže vyřešit problém nízké či stagnující porodnosti. Může pouze poukázat, jaká je stávající situace ve městě Zlíně a naznačit, jaký bude předpoklad vývoje populace do budoucnosti.

Doufám, že se podařilo zadané téma zpracovat tak, aby svým názvem a obsahem zaujalo nejen pracovníky veřejného sektoru, ale především studenty, kterým bych tímto ráda

umožnila přístup ke zpracovaným ukazatelům. Studuji bakalářský studijní obor veřejná ekonomika a správa, který je realizován na Vyšší odborné škole ekonomické ve Zlíně. Je to obor nový a ráda bych pomohla studentům, kteří nás následují, aby měli výběr témat a možnosti k nahlédnutí do bakalářských prací svého oboru jednodušší, než jsme měli my.

RESUME

In meiner Bachelorarbeit habe ich mich mit der Problematik der Kindergärten – und Grundschulanzahl beschäftigt, die von der Statutarstadt Zlín in der Abhängigkeit von der demographischen Bevölkerungsentwicklung in der Stadt eingerichtet werden. Mein Praktikum hatte ich in der Abteilung für Schulwesen, Gesundheitswesen, Jugend und Körpererziehung des Magistrats der Stadt Zlín.

Im theoretischen Teil habe ich mich auf die Begriffe die Verwaltung, die staatliche Verwaltung, die Selbstverwaltung, der Kindergarten, die Grundschule, die menschliche Population, die Demographie und die Nationalität konzentriert.

Der praktische Teil widmet die Aufmerksamkeit der Stadt Zlín und informiert über die Tätigkeit der Abteilung. Das Hauptthema ist die Feststellung, wie viele Kinder in Zlín geboren wurden, und wie darauf der Begründer mit der Anzahl der geöffneten Kindergärten und Grundschulen reagiert.

Das Ziel meiner Arbeit ist auf dem Grund der von der Praxis und Theorie gewonnenen Informationen zu empfehlen, ob es nötig ist, neue Kindergartenklassen zu öffnen und die Klassen in den Grundschulen zu optimieren. Es ist nötig, der demographischen Entwicklung zu folgen, von der sich die Reihe der Entscheidungen in Gebieten von Schulwesen abgelaufen, vor allem Bedarf der Investitionen und der Betriebskosten.

Die Bachelorarbeit zeigt auch die möglichen Aussichten für nächste Jahre für Statutarstadt Zlín, den Begründer der Kindergärten und Grundschulen.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Knižní publikace:**

- [1] ANDRLE, A. *Retrospektiva a prognóza vývoje obyvatelstva města Zlína do roku 2020*. Praha: TERPLAN, 2000. Číslo úkolu: 2000 001.
- [2] COGAN, R. *Krajské zřízení*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-7357-041-6.
- [3] KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 1. vyd. Ostrava: Montanex, 2004. ISBN 80-7225-139-2.
- [4] MACHÁČEK, J. *Územní a právní aspekty reformy veřejné správy*. 5. běh, Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – Fakulta managementu a ekonomiky, únor 2004.
- [5] MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha: Orac, 2000. ISBN 80-86199-23-1.
- [6] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- [7] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1.
- [8] PRŮCHA, P., SCHELLE, K. *Základy místní správy*. 1. vyd. Brno: IURIDICA BRUNENSIA, 1995. ISBN 80-85964-00-7.
- [9] REKTOŘÍK J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2002. ISBN 80-86119-60-2.
- [10] SIMANDLOVÁ, V. *Problematika financování předškolních a školských zařízení zřizovaných statutárním městem Zlín*. Bakalářská práce. Zlín, 2005.
- [11] STRECKOVÁ, Y., MALÝ, I. *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 1998. ISBN 80-7226-112-6.
- [12] TOTH, P. *Ekonomika měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická – Fakulta národohospodářská, 1998. ISBN 80-7079-693-6.

- [13] VALENTA, J. Školské zákony s komentářem a prováděcí předpisy. *Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2005. ISBN 80-7263-265-5.
- [14] VERBERGER, J. *Socioekonomická geografie*. 1. vyd. Zlín: Vyšší odborná škola ekonomická, Zlín, 2005. (pozn.: interní studijní text)

Novinové publikace:

- [15] *Fryštské listy*. Vydává Město Fryšták. 2006-, roč. 16, č. 11-. Fryšták: David Mikala, 2006-. 1x za měsíc. MK ČR E 13006.
- [16] KAPITÁNOVÁ, V. Konec vymírání? Ne. *Mladá fronta dnes*. 2006, [cit. 2006-09-27].

Zákony a vyhlášky:

- [17] Statistická ročenka Zlínského kraje 2003.
- [18] Vyhláška č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisí.
- [19] Výroční zpráva Magistrátu města Zlína 2005.
- [20] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.
- [21] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích.
- [22] Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích.
- [23] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Internetové zdroje:

- [24] *Demografický, sociální a ekonomický vývoj Zlínského kraje v letech 2000 až 2004* [online]. [cit. 2006-02-08]. Dostupný z WWW: http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/publ/13-7205-05-2000_az_2004.

- [25] *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. [cit.2006-10-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ministerstvo/>>.
- [26] *Demografický informační portál* [online]. Dostupný z WWW: <http://www.demografie.info/?cz_odemografii=>. ISSN 1801-2914.
- [27] ŠMONDRK, J., JANÍČEK, K. *Sociálně demografický vývoj v ČR a jeho odraz v Armádě ČR* [online]. [cit. 2003-09-18]. Dostupný z WWW: <http://www.army.cz/mo/obrana_a_strategie/1-2003cz/smondrk.pdf>.
- [28] KOKTA, J. *Prognóza vývoje obyvatelstva České republiky do roku 2010* [online]. [cit. 2006-10-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2000/0023/23konz2.html>>.
- [29] Fotografie města Zlína. *Fotky* [online]. [cit. 2006-09-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.z-moravec.net/fotky.php>>.
- [30] Český statistický úřad. *Charakteristika správních obvodů: Zlín* [online]. [cit. 2005-03-11]. Dostupný z WWW: <http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/zlin_orp>.
- [31] *Symboly města: o městě Zlíně* [online]. [cit. 2006-09-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlinweb.cz/index.php?hid=80>>.
- [32] *Oblast školství: Statutární město Zlín* [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.mestozlin.cz/page/1651.oblast-skolstvi/>>.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Administrativní mapa správního obvodu města Zlína.....	27
Obr. 2. Pohled na Zlín z 21. budovy.....	28
Obr. 3. Městské divadlo Zlín.....	29
Obr. 4. Znak města Zlína.....	29
Obr. 5. Prapor města Zlína.....	31

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Počet telefonických a internetových kontaktů uskutečněných v roce 2005.....	34
Tab. 2. Počet narozených ve Zlíně v letech 1990 – 2005.	39
Tab. 3. Počet narozených dětí v letech 1990 – 2005.....	41
Tab. 4. Očekávaný počet obyvatelstva 2001 – 2020.....	52

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Počet kontaktů uskutečněných v roce 2005.....	34
Graf 2. Dosavadní vývoj a projekce dalšího vývoje počtu obyvatel ČR.	37
Graf 3. Průměrný věk žen při narození prvního dítěte v letech 1950 – 2004.	38
Graf 4. Počet narozených ve Zlíně v letech 1990 – 2005.	40
Graf 5. Počet narozených dětí v letech 1990 – 2005.	42
Graf 6. Děti zlínských mateřských škol.	45
Graf 7. Kapacita a skutečnost počtu dětí v mateřských školách v letech 2001 – 2006.	46
Graf 8. Počet tříd v mateřských školách.	47
Graf 9. Počet žáků zapsaných do prvních tříd základních škol.	48
Graf 10. Žáci zlínských základních škol.	49
Graf 11. Kapacita a skutečnost počtu žáků na základních školách v letech 2001 – 2006. ...	50
Graf 12. Počet tříd na základních školách.	51
Graf 13. Očekávaný počet obyvatelstva 2001 – 2020.....	53

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Mateřské školy zřizované statutárním městem Zlínem.
- P II Základní školy zřizované statutárním městem Zlínem.
- P III Školská zařízení zřizovaná okolními obecními úřady.
- P IV Počet dětí zlínských mateřských škol v letech 2001 – 2006.
- P V Počet žáků zlínských základních škol v letech 2001 – 2006.
- P VI Počet otevřených tříd v mateřských školách v letech 2001 – 2006.
- P VII Počet otevřených tříd v základních školách v letech 2001 – 2006.
- P VIII Nejoblíbenější chlapecká jména.
- P IX Nejoblíbenější dívčí jména.

PŘÍLOHA P I: MATEŘSKÉ ŠKOLY ZŘIZOVANÉ STATUTÁRNÍM MĚSTEM ZLÍNEM.

Mateřská škola Zlín, Budovatelská 4819, příspěvková organizace Budovatelská 4819, 760 05 Zlín	Mateřská škola Zlín, Osvoboditelů 3778, příspěvková organizace Osvoboditelů 3778, 760 01 Zlín
Mateřská škola Zlín, Santražiny 4224, příspěvková organizace Santražiny 4224, 760 01 Zlín	Mateřská škola Zlín, Slovenská 3660, příspěvková organizace Slovenská 3660, 760 01 Zlín
Mateřská škola Zlín, Slovenská 1808, příspěvková organizace Slovenská 1808, 760 01 Zlín	Mateřská škola Zlín, Štefánikova 2222, příspěvková organizace Štefánikova 2222, 760 01 Zlín
Mateřská škola Zlín, tř. Tomáše Bati 1285, příspěvková organizace tř. Tomáše Bati 1285, 760 01 Zlín	Mateřská škola Zlín, Prostřední 3488, příspěvková organizace Prostřední 3448, 760 01 Zlín
Mateřská škola Zlín, Sokolská 3961, příspěvková organizace Sokolská 3961, 760 01 Zlín	Mateřská škola Zlín, Na vyhlídce 1016, příspěvková organizace Na vyhlídce 1016, 760 01 Zlín
Mateřská škola Zlín, M. Knesla 4056, příspěvková organizace M. Knesla 4056, 760 01 Zlín	Mateřská škola Zlín, Slínová 4225, příspěvková organizace Slínová 4225, 760 01 Zlín
Mateřská škola Zlín, Luční 4588, příspěvková organizace Luční 4588, 760 05 Zlín	Mateřská škola Zlín, Dětská 4698, příspěvková organizace Dětská 4698, 760 05 Zlín
Mateřská škola Zlín, Milíčova 867, příspěvková organizace Milíčova 867, 763 02 Zlín - Malenovice	Mateřská škola Zlín, tř. Svobody 835, příspěvková organizace tř. Svobody 835, 763 02 Zlín - Malenovice
Mateřská škola Zlín, U Dřevnice 206, příspěvková organizace U Dřevnice 206, 763 02 Zlín - Louky	Mateřská škola Zlín, Frant. Bartoše 107, příspěvková organizace Frant. Bartoše 107, 760 01 Zlín - Mladcová
Mateřská škola Zlín-Kudlov, příspěvková organizace Na Vrchovici, 760 01 Zlín-Kudlov	Mateřská škola Zlín, Lázeňská 412, příspěvková organizace Lázeňská 412, 763 14 Zlín - Kostelec
Mateřská škola Zlín, Mariánské nám. 141, příspěvková organizace Mariánské nám. 141, 763 14 Zlín - Štípa	Mateřská škola Zlín, Podřevnická 405, příspěvková organizace Podřevnická 405, 763 11 Zlín - Želechovice
Mateřská škola Zlín, Kúty 1963, příspěvková organizace Kúty 1963, 760 01 Zlín	Mateřská škola Zlín, Družstevní 4514, příspěvková organizace Družstevní 4514, 760 05 Zlín
Mateřská škola Zlín, Česká 4790, příspěvková organizace Česká 4790, 760 05 Zlín	

Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

PŘÍLOHA P II: ZÁKLADNÍ ŠKOLY ZŘIZOVANÉ STATUTÁRNÍM MĚSTEM ZLÍNEM.

Škola	Název
1.ZŠ	Základní škola Emila Zátopka Zlín, Štefánikova 2701
3.ZŠ	Základní škola Zlín, Slovenská 3076
4.ZŠ	Základní škola Komenského I, Zlín, Havl. nábřeží 3114
5.ZŠ	Základní škola Komenského II Zlín, Havl. nábřeží 2567
7.ZŠ	Základní škola Zlín, Kvítková 4338
8.ZŠ	Základní škola Zlín, Komenského 78
9.ZŠ	Základní škola Zlín, Štefánikova 2514
10.ZŠ	Základní škola Zlín, Dřevnická 1790
11.ZŠ	Základní škola Zlín, tř. Svobody 868
12.ZŠ	Základní škola Zlín, Mikoláše Alše 558
14.ZŠ	Základní škola Zlín, Nová cesta 268
15.ZŠ	Základní škola Zlín - Želechovice nad Dřevnicí
16.ZŠ	Základní škola Zlín, Okružní 4685
17.ZŠ	Základní škola Zlín, Křiby 4788
18.ZŠ	Základní škola Zlín, Česká 4787

Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

Pozn.: Číselné označení se oficiálně již nepoužívá, přesto pracovní i v hovorové řeči občanů je běžné.

PŘÍLOHA P III: ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ ZŘIZOVANÁ OKOLNÍMI OBECNÍMI ÚŘADY.

Základní škola a Mateřská škola Bohuslavice u Zlína

Základní škola Březnice

Základní a Mateřská škola Březůvky

Mateřská škola Držková

Mateřská škola Fryšták

Základní škola Fryšták

Základní škola a Mateřská škola Hřivínův Újezd

Základní škola Hvozdná

Základní a Mateřská škola Kašava

Mateřská škola Lhota

Mateřská škola Lípa

Základní škola Lukov

Školní jídelna Lukov

Mateřská škola Machová

Základní škola Mysločovice

Mateřská škola Čtyřlístek, Provodov

Základní škola Provodov

Základní a Mateřská škola Racková

Základní škola Sazovice

Základní škola Tečovice

Základní škola Velký Ořechov

Mateřská škola Velký Ořechov

**PŘÍLOHA P IV: POČET DĚTÍ ZLÍNSKÝCH MATEŘSKÝCH ŠKOL
V LETECH 2001 – 2006.**

Mateřská škola	Školní rok					
	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
Budovatelská 4819	73	68	53	53	52	76
Osvoboditelů 3778	141	150	170	170	168	168
Santražiny 4224	103	106	106	110	106	108
Slovenská 3660	46	56	52	49	51	53
Slovenská 1808	104	95	110	110	108	110
Štefánikova 2222	75	75	80	80	80	80
tř. T.Bati 1285	68	74	75	73	79	82
Prostřední 3488	44	40	44	50	50	50
Sokolská 3961	71	73	74	85	84	110
Na Vyhlídce 1016	43	44	42	42	43	41
M.Knesla 4056	91	96	97	97	89	100
Slínová 4225	54	56	58	60	56	56
Česká 4790	70	79	79	88	84	84
Družstevní 4514	79	80	81	92	84	83
Luční 4588	135	139	140	140	139	139
Dětská 4698	55	59	55	50	52	53
Milíčova 867	95	104	107	109	110	110
tř. Svobody 835	94	90	90	91	90	109
U Dřevnice 206	73	86	93	88	84	84
Frant. Bartoše 107	39	43	48	48	48	56
Školní 21	20	28	30	34	28	41
Lázeňská 412	42	40	45	43	50	50
Mar.nám. 141 Štípa	62	64	70	76	72	72
Podřevnická 405	58	60	60	59	55	45
Kúty 1963	77	75	75	87	81	82
Celkem	1 812	1 880	1 934	1 984	1 943	2 042

Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

**PŘÍLOHA P V: POČET ŽÁKŮ ZLÍNSKÝCH ZÁKLADNÍCH ŠKOL
V LETECH 2001 – 2006.**

Škola	Školní rok					
	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
1.ZŠ	599	577	588	592	562	551
3.ZŠ	637	635	602	576	519	515
4.ZŠ	528	499	470	465	433	411
5.ZŠ	557	572	592	603	593	570
7.ZŠ	528	508	522	501	497	462
8.ZŠ	418	424	443	449	426	408
9.ZŠ	443	450	442	445	439	458
10.ZŠ	574	522	458	416	407	371
11.ZŠ	484	443	390	352	340	298
12.ZŠ	399	374	333	311	297	274
14.ZŠ	443	442	423	423	390	383
15.ZŠ	351	339	346	341	340	316
16.ZŠ	961	917	832	740	678	624
17.ZŠ	540	472	419	680	595	538
18.ZŠ	465	414	369	0	0	0
Celkem	7 927	7 927	7 588	7 229	6 894	6 516

Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

Poznámka: Název jednotlivé základní školy je uveden v příloze II, občané jsou zvyklí používat častěji číslo základní školy nežli její název.

PŘÍLOHA P VI: POČET OTEVŘENÝCH TŘÍD V MATEŘSKÝCH ŠKOLÁCH V LETECH 2001 – 2006.

Mateřská škola	Školní rok					
	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
Budovatelská 4819	3	3	2	2	2	3
Osvoboditelů 3778	6	6	6	6	6	6
Santražiny 4224	4	4	4	4	4	4
Slovenská 3660	2	2	2	2	2	2
Slovenská 1808	4	4	4	4	4	4
Štefánikova 2222	3	3	3	3	3	3
tř. T.Bati 1285	3	3	3	3	3	3
Prostřední 3488	2	2	2	2	2	2
Sokolská 3961	3	3	3	3	3	4
Na Vyhlídce 1016	2	2	2	2	2	2
M.Knesla 4056	4	4	4	4	4	4
Slínová 4225	2	2	2	2	2	2
Česká 4790	3	3	3	3	3	3
Družstevní 4514	3	3	3	3	3	3
Luční 4588	5	5	5	5	5	5
Dětská 4698	2	2	2	2	2	2
Milíčova 867	4	4	4	4	4	4
tř. Svobody 835	4	4	4	4	4	4
U Dřevnice 206	4	4	4	4	4	4
Frant. Bartoše 107	2	2	2	2	2	2
Školní 21	1	1	1	1	1	2
Lázeňská 412	2	2	2	2	2	2
Mar.nám. 141 Štípa	3	3	3	3	3	3
Podřevnická 405	2	2	2	2	2	2
Kúty 1963	3	3	3	3	3	3
Celkem	76	76	75	75	75	78

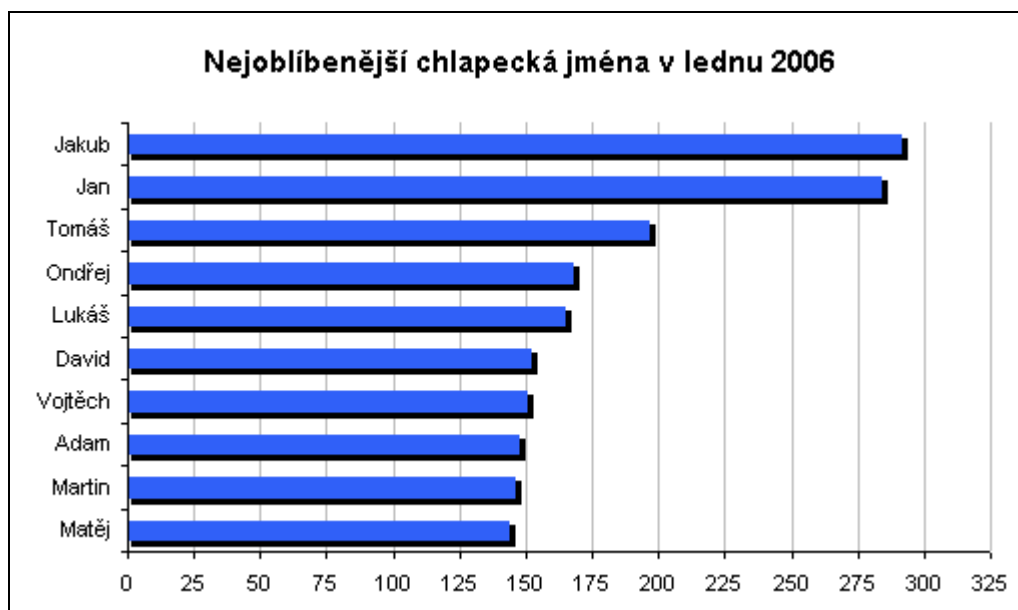
Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

PŘÍLOHA P VII: POČET OTEVŘENÝCH TŘÍD V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH V LETECH 2001 – 2006.

Základní škola	Školní rok					
	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
1. ZŠ	25	25	25	25	25	25
3. ZŠ	23	22	33	31	28	27
4. ZŠ	24	23	22	21	21	19
5. ZŠ	25	25	26	27	27	26
7. ZŠ	20	19	19	18	18	17
8. ZŠ	18	18	18	18	18	18
9. ZŠ	18	18	18	18	18	18
10. ZŠ	26	25	21	19	20	18
11. ZŠ	21	19	18	18	16	14
12. ZŠ	19	18	16	16	15	13
14. ZŠ	18	18	18	18	18	18
15. ZŠ	20	19	18	18	17	16
16. ZŠ	39	37	34	29	28	27
17. ZŠ	23	20	17	30	26	25
18. ZŠ	17	16	18	0	0	0
Celkem	334	321	321	306	295	281

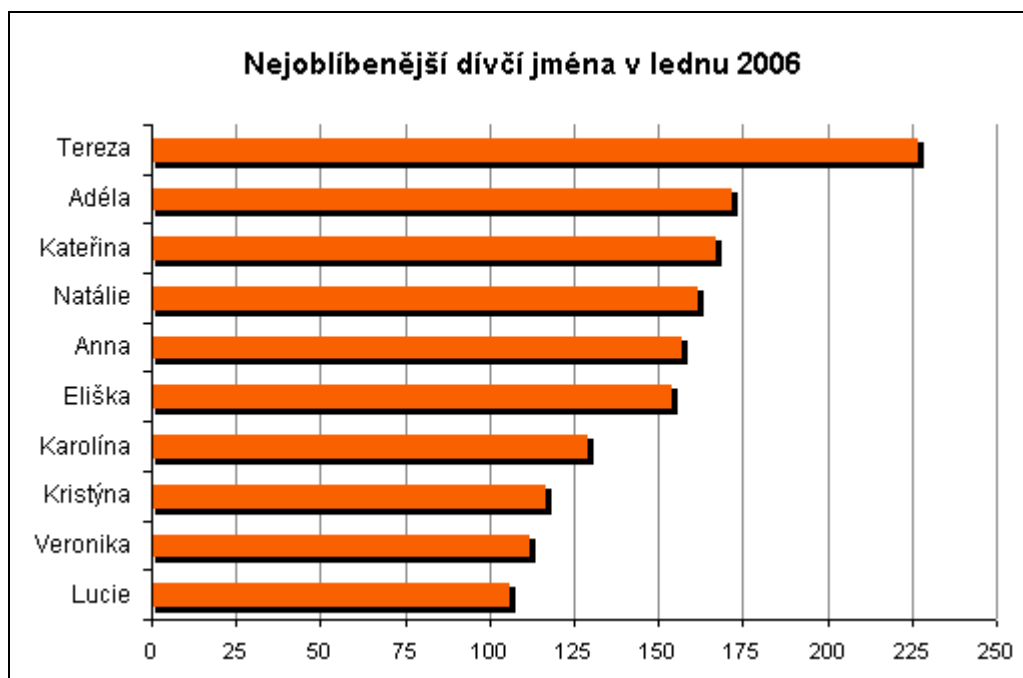
Zdroj: Odbor školství, zdravotnictví, mládeže a tělovýchovy.

PŘÍLOHA P VIII: NEJOBLÍBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA.

Zdroj: www.czso.cz

PŘÍLOHA P IX: NEJOBLÍBENĚJŠÍ DÍVČÍ JMÉNA.

Zdroj: www.czso.cz